

MAKABELER'İN BİRİNCİ KİTABI

GİRİŞ

Makabeler'in Birinci Kitabı, Yahudi tarihinde Antiyokus Epifanes devrinden (İ.Ö. 175) Yuhanna Hirkanus'un ortaya çıkışına kadar (İ.Ö. 134) geçen zamanda meydana gelen olayları anlatır. Kitabın önemle üzerinde durduğu konu, Makabe ailesidir ve İsrail'i kurtarmak için Tanrı tarafından seçildiği görüşünü savunur. Bunun yanında bu kitapta inanç konusu güçlü bir şekilde vurgulanmaktadır. Tanrı tarihin olaylarını yönetir, kendisine iman edenleri zaferler kazandırarak ödüllendirir.

Ana Hatlar

1:1-2:70 Sıkıntılar ve Matatisyas 'ın başkaldırışı

3:1 -9:22 Yahuda Makabe 'nin önderliği

9:23-12:53 Yonatan'ın önderliği

13:1-16:24 Simon 'un önderliği

Büyük İskender

1 Filip'in oğlu Makedonya'lı İskender Kittim bölgesinden gelip Persler'in ve Medler'in Kralı Darius'u yenmiştir. Önceden Yunanistan Kralı olan İskender Kral Darius'un yerini aldı.

²Birçok savaşa girdi, bir çok kaleyi ele geçirdi ve oradaki kralları öldürttü.

³Böylece dünyanın uçlarına dek ilerledi, ulusları birbiri ardına yağma etti. Onun karşısında dünya susunca tutku dolu yüreği sevinçle doldu.

⁴Büyük kuvvetler topladı, iller, uluslar ve prensler ona boyun eğip vergi vermeye başladı.

⁵Ama zamanı gelince, İskender yatağa düştü, öleceğini biliyordu.

⁶Gençliğinden beri birlikte büyüdüğü soyluları çağırdı, onlar arkadaşıydı. Sağken krallığını onların arasında böldü.

⁷İskender on iki yıl yöneticilik yaptıktan sonra öldü. Arkadaşları kendilerine düşen toprakları yönetmeye başladılar.

⁸⁻⁹İskender öldükten sonra onlar taç giydiler. Mirasçıları da yıllarca aynı şeyi yaptı ve dünyada gittikçe artan kötülüklere neden oldular.

Antiyokus ve Epifanes

¹⁰Bunlardan suçlu biri ortaya çıktı: Kral Antiyokus'un oğlu Antiyokus Epifanes. Kendisi bir zamanlar Roma'da rehin kalmıştı. Yunanlılar'ın krallığının yüz otuz yedinci yılında* kral oldu.

* *Makabeler'in birinci kitabında geçen yıllar İ.Ö. 312 yılında başlayan Selosid takvimine göredir.*

¹¹O zamanlar İsrail'de dininden dönenler pek çok kişiyi peşinden sürükledi. Onlar şöyle diyordu: "Gelin, çevremizdeki putperestlerle bir antlaşmaya varalım, çünkü onlardan ayrıldığımızdan beri yıkıma uğradık."

¹²Bu öneriyi kabul ettiler.

¹³Çok sayıda kişi istekle krala yanaştı. O da putperest geleneklerini benimsemelerine izin verdi.

¹⁴Yeruşalim'de putperestler gibi spor salonu kurdular.

¹⁵Sünnet olduklarını gizlediler, kutsal antlaşmayı terk ettiler. Dinsizliğe kul oldular ve putperestlerin göreneklerine uydular.

Antiyokus Epifanes Tapınağı Yağma Ediyor

¹⁶Antiyokus egemenliğini kurduktan sonra, Mısır Kralı olmaya ve her iki krallığı yönetmeye karar verdi.

¹⁷Mısır'ı büyük bir kuvvetle ele geçirdi. İki tekerlekli savaş arabaları, filler ve büyük bir donanma onu destekliyordu.

¹⁸Mısır Kralı Ptolemi ile savaştı. İlerleyen Antiyokus'un karşısında Ptolemi geri dönüp kaçtı ve arkasında çok sayıda ölü bıraktı.

¹⁹Antiyokus Mısır'ın sağlamlaştırılmış kentlerini ele geçirdi, ülkeyi yağma etti.

²⁰Mısır'ı ele geçirdikten sonra, yüz kırk üç yılında, büyük kuvvetlerle İsrail'le Yeruşalim üzerine yürüdü.

²¹Tapınağı küstahça işgal etti, altın sunağı ve kandili yok etti.

²²Aynı zamanda üzerinde ekmek sunulan masayı, içki taslarını, kadehleri, altın buhurdanlıkları, tülü, taşları ve tapınağın önündeki altın süslemeleri ortadan kaldırdı.

²³Gümüşü, altını ve değerli taşları yok etti, gizli hazineleri bulup onlara el koydu.

²⁴Bulduklarının tümünü ortadan kaldırdıktan sonra kendi ülkesine döndü. Her yeri yakıp yok etti. Bu konuda küstahça ileri geri konuşuyordu.

²⁵O zaman tüm ülkede İsrail için büyük yas tutuldu:

²⁶Yöneticilerle ileri gelenler inlediler, Genç kızlar ve erkekler zayıflaya zayıflaya eriyip gittiler, Kadınların güzelliği soldu.

²⁷Her güvey ağıt yaktı, Gelin gerdeğe üzüntüyle girdi.

²⁸Tüm ülke toprakları orada oturanlar için titredi, Yakup'un evini utanç kapladı.

²⁹Günler geçti, iki yıl sonra kral, haraç toplayan ordu komutanını Yahuda kentlerine gönderdi. Büyük bir kuvvetle Yerus alim'e gelen komutan,

³⁰barışçı olma izlenimini veren sözlerle konuştu, halkın güvenini kazandı.

³¹Sonra birdenbire kente büyük bir darbe vurdu, İsrail ulusundan çok sayıda insan öldürdü.

³²Kenti yağma edip ateşe verdiler, evleri ve etrafındaki duvarı yıktılar.

³³Kadınlarla çocukları tutsak ettiler, sığırlara el koydular.

³⁴Ardından Davut Kenti'ni kuvvetli bir duvar ve güçlü kulelerle sağlamlaştırıp kaleleri durumuna getirdiler.

³⁵Oraya suçlu kişilerden, dininden dönen kimselerden oluşan bir ordu yerleştirdiler. Onlar orada güçlendiler, silah ve yiyecek depo ettiler. Yerus alim'den yağma ettikleri malları oraya sakladılar. Kente korku kaynağı oldular.

³⁶Tapınak için bir tuzak kuruldu, Her zaman için İsrail'e bir düşman.

³⁷Tapınağın çevresinde masum insanların kanını akıttılar, Tapınağı kirlettiler.

³⁸Yerus alim halkı onların yüzünden kaçtı, Artık orada yabancılar oturuyor. Yerus alim kendi evlatlarına yabancılaştı, Çocukları onu terk etti.

³⁹Tapınağı bir çöl gibi ıssız oldu, Bayramları yasa dönüştü, Şabat günleri alay konusu oldu, Onuru bir kınama oldu.

⁴⁰Şimdiki utancı eski üzüyle eşitliyor, Ululuğu üzüntüye dönüşmüş durumda.

⁴¹Bundan sonra kral krallığı için bir bildiri yayınladı. Bundan böyle tek bir ulus oluşturacaklarını, bunun için özel geleneklerden vazgeçilmesi gerektiğini bildirdi.

⁴²Tüm putperestler kralın bildirisine uydu.

⁴³Çok sayıda İsraili onun inancını kabullendi, putlara kurbanlar kesti, Şabat Günü'nde saygısızca davrandı.

⁴⁴Kral, Yerus alim'e ve Yahuda kentlerine ulaklar gönderdi, ülkeye yabancı olan gelenekleri kabullenmelerini istedi.

⁴⁵Tapınakta ateşte kurbanlar yakılmasını, kurban kesilmesini ve dökmelik sunu sunulmasını yasakladı. Şabat günlerine, bayramlara,

⁴⁶tapınağa ve kutsal kâhinlere saygısızlık etti.

⁴⁷Putlar için tapınaklar, sunak ve türbeler yapıldı, domuzlar ve pis hayvanlar kurban edildi.

⁴⁸Erkek çocukları sünnet edilmedi, halk saflığı bozan her türlü şeye, tüm kötülüklere uydu. Onurlarını hiçe saydılar.

⁴⁹Beklenen şey, halkın yasayı unutması, yasaya uyulmasını hükümsüz kılması idi.

⁵⁰Kralın buyruğuna uymayanlara ölüm cezası verilecekti.

⁵¹Tüm krallığına bu yolda yazılar gönderen kral, ulusu denetleyecek müfettişler atadı. Yahuda'nın tüm kentlerinde arka arkaya kurbanlar kesmelerini istedi.

⁵²Halkın büyük bölümü, yani, inancını değiştirip yasaya uymayanlar onlara uydu, böylece ülkede çok kötülük yaptılar.

⁵³İsrail'i sığınaklarda saklanmaya zorladılar.

⁵⁴İ.Ö. yüz altmış yedi yılında, Kislev'in on beşinci günü, kral sunağın üzerine tiksinti ve acı veren şeyi dikti*. Yahuda'nın çevresindeki kentlerde sunaklar kuruldu,

**Olimpos'ta yaşayan tanrı Zeus'un simgesi.*

⁵⁵evlerin kapısında ve sokaklarda buhur yakıldı.

⁵⁶Yasa ile ilgili olan ve ele geçirilen tüm kitaplar yırtıldı, yakıldı.

⁵⁷Bir kişide antlaşmanın bir kopyası bulunuyorsa ya da o kişi yasaya uyuyorsa, kralın bildirisi onu ölüme mahkûm ediyordu.

⁵⁸Kuvvet onlardan yana olduğu için, İsrail kentlerinde buldukları suçluları aylar boyunca izlediler.

⁵⁹Ayın yirmi beşinci gününde, kurbanın yakıldığı sunağın üstünde yükselen sunakta kurbanlar kesildi.

⁶⁰Bildiriye uyuldu ve çocuklarını sünnet ettiren kadınlar ölüme mahkûm edildi.

⁶¹Çocuklar annelerinin boynuna asılmıştı ve ev halkı ile çocukları sünnet eden kişiler de onlarla idam edildi.

⁶²Ama İsrail'de direnen, murdar yemeği reddetmek yürekliğini gösteren çok sayıda kişi de vardı.

⁶³Onlar, yiyecekleri yiyip pisliğe bulaşmaktansa ya da kutsal antlaşmaya saygısızlık etmektense ölümü yeğlediler ve idam edildiler.

⁶⁴İsrail'e korkunç bir öfke egemen olmuştu.

Matatıyas ve Oğulları

2 O günlerde, Yoarib soyundan bir kâhin olan Şimon oğlu, Yuhanna oğlu Matatıyas Yerusâlim'den ayrılıp Modin'e yerleşti.

²Beş oğlu vardı, Gaddi olarak bilinen Yuhanna,

³Tasi diye çağrılan Simon,

⁴Makabe diye çağrılan Yahuda,

⁵Avaran diye çağrılan Elazar ve Apfus diye çağrılan Yonatan.

⁶Yahuda'da ve Yerusâlim'de işlenen günahları görünce,

⁷o şöyle dedi: "Yazık! Ulusumun ve kutsal kent Yıkılışına tanık olmak için doğmuşum! Kutsal kent düşmanlarına teslim edilirken, Tapınak yabancılara bırakılırken Ben yerimde oturuyorum.

⁸Onun tapınağı saygınlığını yitirmiş bir adama benzedi,

⁹Onun yüceliğini oluşturan tasları Ganimet olarak alıp götürdüler, Bebekler sokaklarında öldürüldü, Genç erkekler düşman kılıcıyla katloldu.

¹⁰ Onun görkemli ayrıcalıklarına ortak olmayan, Yağmalanmasından faydalanmayan bir ülke var mı?

¹¹Tüm süs eşyaları kapanın elinde kaldı, Önceki özgürlüğü köleliğe dönüştü.

¹²Gör, bak, kutsal yerimiz, güzelliğimiz, yüceliğimiz, Şimdi yıkıntıya dönüştü, Putperestler onu saygısızca kullanıyorlar.

¹³Artık neyimiz kaldı ki, ne için yaşayalım?"

¹⁴Matatıyas ve oğulları giysilerini yırttı, çula sarıldı ve büyük yas tuttu.

Modin'de Kurban Kesmenin Neden Olduğu Büyük Sıkıntı

¹⁵Din değiştirmeyi reddedenleri denetleyen kralın ulakları kurban kesmeleri için Modin Kenti'ne geldi.

¹⁶Çok sayıda İsraili onların çevresini sardı, ama Matatıyas ve oğulları bir kenara çekildi.

¹⁷Kralın ulakları Matatıyas'a şöyle dediler: "Sen bu kentte büyük adamsın, saygı gören bir öndersin. Oğulların ve kardeşlerin seni destekliyor.

¹⁸Tüm uluslar gibi, Yahuda'nın önderleri ve Yerus alim'de sağ kalanlar gibi kralın bildirisine uy, burada bu işi ilk olarak sen yap. Sen ve oğulların kralın dostları arasına kabul edileceksiniz. Sana ve oğullarına altın ve gümüş verilecek ve bir çok armağanlarla onurlandırılacaksınız."

¹⁹Matatıyas sesini yükselterek şöyle yanıtladı: "Kralın yönetiminde yaşayan her ulus ona boyun eğip atalarının dinini bıraksa ve kralın bildirilerine uysa bile,

²⁰ođullarımla, kardeşlerimle birlikte ben atalarımızın antlaşmasına uyacağım.

²¹Yasaya ve buyruklarına uymamaktan Tanrı bizi korusun.

²²Kralın buyruklarına gelince, onlara uymayacağız: Doğru yoldan sapmayacağız, kendi dinimizden dönüp sağa ya da sola sapmayacağız."

²³O sözünü bitirince, kralın bildirisine uyup Modin sunağında kurban kesmek isteyen bir Yahudi herkesin gözü önünde ilerledi.

²⁴Matatıyas bunu görünce olağanüstü bir istek ve derin bir coşku duydu; haklı öfkesini açığa vurdu, adamın üstüne atıldı ve onu sunağın üzerinde boğazladı.

²⁵Ardından kurban kesilmesini denetlemek amacıyla orada bulunan kralın ulağını da öldürdü ve sunağı yıktı.

²⁶Yasaya karşı duyduğu istekle böyle davranması, tıpkı Salu'nun oğlu Zimri'ye karşı Pinehas'ın davranışı gibiydi.

²⁷Bundan sonra Matatıyas kenti dolaştı ve yüksek sesle şöyle bağırdı: "Yasayı tüm yüreğiyle isteyip antlaşmaya bağlı olanlar gelsin ve beni izlesin."

²⁸Ardından oğullarıyla tepelere kaçtı, tüm mal varlıklarını kentte bıraktılar.

Çölde Geçirilen şabat Günü

²⁹Erdem ve adalet isteyen çok sayıda kişi  le gitti ve orada kaldı.

³⁰Ođullarını, eşlerini, sığırlarını birlikte götürdüler,  nk  kendilerine yapılan haksızlıklara artık katlanamıyorlardı.

³¹Ama kralın bildirisini reddedenlerin çölde saklandıkları Davut Kenti'nde, Yerus alim'de bulunan garnizona ve kralın adamlarına bildirildi.

³²Kuvvetli bir asker kolu onları izledi, onlara ulaşınca savaş safı oluşturdu ve şabat Günü'nde onlara saldırmaya hazırlandı.

³³ lk önce onlara meydan okudular: "Artık yeter! Gizlendiğiniz yerden  kın ve kralın buyruklarına uyun, size dokunmayacağız."

³⁴Öbürleri şöyle yanıtladılar: "Gizlendiğimiz yerden çıkmayı reddediyoruz, kralın buyruklarına uymayacağız ve Şabat Günü'ne saygısızlık etmeyeceğiz."

³⁵Bunun üzerine askerler hemen davrandılar,

³⁶ama herhangi bir direnmeyle karşılaşmadılar. Bir taş bile atılmadı, gizlenenler barikat kurmamışlardı.

³⁷Yalnız şöyle dediler: "Masum olarak ölelim, gökler ve yeryüzü tanık olsun, adaletsizce bizi katlediyorsunuz."

³⁸Saldırı Şabat Günü'nde tamamlandı, tümü kılıçtan geçirildi. Eşleri, çocukları ve sığırlarıyla öldürülenlerin sayısı bini buldu.

Matatıyas 'la Arkadaşlarının Etkinlikleri

³⁹Matatıyas'la arkadaşları bu haberi duyunca, kurbanlar için acıyla yas tuttular,

⁴⁰birbirlerine şöyle dediler: "Biz de kardeşlerimiz gibi davranırsak, yaşamımızı ve kurumlarımızı savunmak için putperestlerle çarpışmayı reddedersek, bizleri de yakın bir gelecekte yeryüzünden yok edecekler."

⁴¹Sonra şu karara vardılar: "Şabat Günü'nde bize saldırırlarsa, saldıran kim olursa olsun ona karşı koyacağız. Gizlendikleri yerde ölen kardeşlerimiz gibi bizi öldürmemeleri gerek!"

⁴²Ardından Hasidiyanlar'dan bir grup onlara katıldı. Onlar İsrail'in yiğit savaşçılarıydı. Her biri gönülden yasaya bağlıydı.

⁴³Baskından kaçan göçmenler onlara katıldı ve onları destekledi.

⁴⁴Silahlı kuvvetler oluşturdular, günah işleyenleri ve inancından dönenleri öfkeyle, şiddetle cezalandırıp bir darbeyle yere yıktılar. Onların elinden kurtulanlar güvence altında olmak için putperestlerin yanına kaçtı.

⁴⁵Matatıyas'la arkadaşları ülkeyi dolaşıp sunakları yıktılar.

⁴⁶İsrail sınırları içindeki sünnet edilmemiş tüm oğlan çocuklarını zorla sünnet ettiler.

⁴⁷Birdenbire zengin olan kişileri yakalayınca kadar peşlerini bırakmadılar ve sürekli çabalarını başarıyla sürdürdüler.

⁴⁸Yasanın kontrolünü putperestlerle kralların elinden zorla söküp aldılar ve suçluları çıkarlarından yoksun bıraktılar.

Matatıyas 'ın Vasiyeti ve Ölümü

⁴⁹Matatıyas'ın günleri artık sayılıydı. Oğullarına şöyle dedi: "Şimdi küstahlık ve haksızlık üstün gelmiş durumda, bir kargaşa ve şiddetli öfke dönemindeyiz.

⁵⁰Çocuklarım, bu ortamda yasaya candan bir istekle bağlı olmanız ve atalarınızın girdiği antlaşma için hayatınızı vermeniz gerek.

⁵¹"Atalarımızın her kuşakta yaptıklarını anımsayın, O zaman onurlandırılacak, sonsuza dek ünlü olacaksınız.

⁵²İbrahim yargılandığında sadık olduğu anlaşılmadı mı, Böylece ona doğruluk sayılmadı mı?

⁵³Yusuf üzüntülü günlerinde yasayı uyguladı, Böylece Mısır'ın efendisi oldu.

⁵⁴Babamız Pinehas içtenliğine karşılık Antlaşma ile sonsuza dek kâhinliğe atandı.

⁵⁵Görevini yerine getiren Yeşu İsrail'in yargıcı oldu.

⁵⁶Kalev halkın önündeki tanıklığından ötürü Toprağın mirasçısı oldu.

⁵⁷Davut merhametli olduğundan Sonsuza dek sürecektir bir krallığın tahtının mirasçısı oldu.

⁵⁸Yasaya olan bağlılığından ötürü İlyas göklere alındı.

⁵⁹Hananya, Azarya ve Mişael imanları sayesinde Ateşten kurtuldular.

⁶⁰Özü sözü bir olan Daniel Aslanların pençesinden kurtuldu.

⁶¹Bakın, görün, kuşaktan kuşağa, O'na umutla bağlananlar hiçbir zaman sarsılmayacak.

⁶²Size gözdağı veren suçludan korkmayın, Onun yüreklilik gösterişi er geç gübre yağınaya katılacak Ve kurtlara yem olacaktır.

⁶³O bugün yüceltilse de yarın hiçbir yerde adı geçmez, Çünkü geldiği yere, sözün kisası, toprağa dönmüştür, Çevirdiği dolaplar hiçbir işe yaramamıştır.

⁶⁴Çocuklarım, erkek gibi davranın, Yasa için yüreklilik gösterin, Çünkü yasa sizi onurlandıracaktır.

⁶⁵"İşte kardeşiniz Şimon, akıllı bir adam olduğunu biliyorum. Yaşamınız boyunca onun sözünü dinleyin. Bırakın da o size babalık etsin.

⁶⁶Yahuda Makabe, gençliğinden beri güçlü ve yüreklidir. Bırakın generaliniz o olsun, putperestlere karşı savaşı o yönetsin.

⁶⁷Geri kalanınız yasaya uyanları toplasın ve ulusumuzun öcünü alsın.

⁶⁸Putperestlerle ödeşin ve yasanın kurallarına içtenlikle bağlanın."

⁶⁹Sonra onları kutsadı ve atalarının yanına gömüldü.

⁷⁰Yüz kırk altı yılında öldü ve Modin'de atalarının mezarına gömüldü. Tüm İsrail onun için büyük yas tuttu.

Yahuda Makabe'nin Önderliği

3 Ardından Matatias'ın Makabe diye bilinen oğlu Yahuda komutan oldu.

²Tüm kardeşleri ve babasına bağlı olan kişiler onu destekledi, İsrail için istekle savaştılar.

³Ulusunun ününü arttırdı. Bir dev gibi göğüslük zırhını kuşandı, Savaş takımını hazırladı. Ardı ardına savaşımlara katıldı, Kılıcıyla safları korudu.

⁴Yiğitlikte bir aslan gibiydi, Avı için kükreyen bir aslan yavrusuna benziyordu.

⁵Yasa tanımayanları izleyip yerlerini saptadı, Ulusunu tedirgin edenleri ateşe verdi.

⁶Yasa tanımayanlar onun karşısında dehşete kapılıp utandı, Kötülük yapan herkes şaşkına döndü, Onun önderliğinde kurtarma etkinlikleri ilerledi.

⁷Yaptığı işlerle pek çok krala acı, Ama Yakup'a sevinç verdi, Anısı sonsuza dek kutsanmıştır.

⁸Yahuda'nın kentlerini dolaştı, Oradaki insanları tümüyle yok etti, Öfkeyi İsrail'den uzaklaştırdı.

⁹Adı dünyanın öbür ucuna dek duyuldu, Yok olmak üzere olan kişileri çevresine topladı.

Yahuda 'nın İlk Başarısı

¹⁰Apolonyus İsrail'e karşı savaşmak üzere putperestleri ve Samiriyeden büyük bir kuvveti bir araya topladı.

¹¹Yahuda bunu duyunca gidip onu karşıladı, onu bozguna uğratarak öldürdü. Çoğu yaralandı, geri kalanlar kaçtı.

¹²Yağma ettikleri mallara el kondu, Apolonyus'un kılıcı Yahuda'nın eline geçti. Yahuda yaşamı boyunca bu kılıçla savaştı.

¹³Yahuda'nın inanılılardan ve iyi hazırlanmış savaşçılardan oluşan bir askeri kuvvet topladığını duyunca

¹⁴Suriye ordusunun komutanı Seron şöyle dedi: "Yahuda'yla ve kralın buyruklarını hiçe sayıp onu destekleyenlerle savaşırsam, krallıkta onurlandırılacağım ve üne kavuşacağım."

¹⁵İsraililer'den öğ almak amacıyla kendisini destekleyen tanrısızlardan oluşan güçlü bir orduyla savaşa girişti.

¹⁶Beythoron yokuşuna varır varmaz Yahuda bir avuç kişiyle karşısına dikildi.

¹⁷Kendilerine doğru ilerleyen büyük orduyu gördükleri zaman yanındakiler Yahuda'ya şöyle dediler: "Bir avuç insan olan bizler, bu denli kalabalık bir ordu ile nasıl savaşıyoruz? Bugün bir şey yemedik ve çok yorgunuz."

¹⁸Yahuda şu yanıtı verdi: "Çok sayıda kişinin bir avuç insan eliyle bozguna uğraması kolaydır, çünkü gerçekten kurtulanların az veya çok olması Tanrı için birdir.

¹⁹Savaşta zafer, savaşan gücün büyüklüğüne bağlı değildir, gücü veren Tanrı'dır.

²⁰Onlar, saygısızca ve topluluk töresine aykırı davranarak, yasa dışı eylemlerle bizi, eşlerimizi ve çocuklarımızı yok etmek, mallarımızı yağma etmek istiyorlar.

²¹Ama biz, yaşamak ve yasalarımızı korumak için savaşıyoruz.

²²O gözünüzün önünde onları ezecektir, onlardan korkmayın."

²³Sözlerini bitirdikten sonra Seron'la kuvvetlerine birdenbire saldırdı, onları yendi.

²⁴Yahuda Seron'u Beythoron'dan aşağıya, ovaya dek kovaladı. Askerlerden yaklaşık sekiz yüz kişi öldü, öbürleri Filist ülkesine sığındı.

²⁵Yahuda'yla kardeşlerinden herkes korkmaya başladı, çevredeki uluslar dehşete kapıldı.

²⁶Onun adını kral bile duydu ve her ülkede Yahuda'dan ve savaşlarından söz edildi.

Persler'e ve Yahudiye'ye Karşı Savaş Hazırlığı

²⁷Olayları bildiren haberler Antiyokus'u öfkeliendirdi ve krallığında savaş hazırlığına girişti, çok güçlü bir ordu oluşturdu.

²⁸Hazinesini açıp askerlerine bir yıllık ücret ödedi, tüm olasılıklara karşı hazırlıklı olmalarını istedi.

²⁹Ardından kasalarındaki paranın tükendiğini, ilin ödediği verginin azaldığını gördü. Bunun nedeni, eski çağlardan kalma yasaları kaldırmış olması, dolayısıyla ülkede baş gösteren anlaşmazlıklar ve acılardı.

³⁰Daha önce de olduğu gibi elindeki paranın yetismeyeceğinden korkmaya başladı. Bir yandan giderleri karşılaması, öte yandan el açıklığı ve savurganlıkla bol bol verdiği armağanların parasını ödemesi gerekiyordu. Kendisinden önce tahta oturanlara oranla çok fazla armağan dağıtıyordu.

³¹Gerçekten kuşku içindeyken, Pers ülkesine gitmeyi tasarladı. İllerden vergi alıp çok para biriktirmek istiyordu.

³²Kral ailesinden soylu bir kişi olan Lisias'ı, Fırat'tan Mısır sınırına dek kralın işlerine bakmakla görevlendirdi.

³³Lisias kralın oğlu Antiyokus'tan da kralın dönüşüne dek sorumlu oldu.

³⁴Kral fillerle birlikte kuvvetlerinin yarısını ona verdi ve izlediği politika konusunda onu bilgilendirdi. Özellikle Yahudiye ve Yerusalıml halkı konusunda.

³⁵Onlara karşı bir ordu göndermek üzere Lisias'ı görevlendirdi. Böylece İsrail'in gücünü ve Yerusalıml'den geri kalanları ezip yok edecekti. O yerin anısını tümüyle ortadan kaldıracak,

³⁶topraklarını ellerinden alıp yabancıların çocuklarını bu toprakların her tarafına yerleştirecekti.

³⁷Kral, kuvvetlerinin öbür yarısı ile birlikte krallığının başkenti Antakya'dan yüz kırk yedi yılında yola ıktı. Fırat Irmağı'nı geçerek yukarıdaki illere doğru ilerledi.

Gorgiyas ve Nikanor Suriye Ordusunu Yahudiye'ye Getiriyor

³⁸Lisias Dorimenes oğlu Ptolemyi ve kralın dostları arasında saygın kişiler olan Nikanor'la Gorgiyas'ı seçti.

³⁹Kralın buyurduğu gibi Yahuda ülkesine saldırıp her tarafını yıkmak için onların buyruğuna kırk bin yaya, yedi bin atlı asker verdi.

⁴⁰Tm kuvvetler yola koyuldu ve ovada, Emmaus çevresinde kamp kurdu.

⁴¹Kim olduklarını öğrenen ilin tüccarları kampa geldi. Beraberlerinde çok sayıda altın, gümüş ve zincirler getirdiler, İsraililer'i köle olarak satın almayı önerdiler. Suriye'den ve Filist ülkesinden bir asker grubu onlarla beraber gelmişti.

⁴²Yahuda'yla kardeşleri durumun gittikçe daha kötüye gittiğini ve orduların kendi topraklarında konakladığını gördü. Kralın, ulusların tümüyle yok olmasını buyurduğunu biliyorlardı.

⁴³Bunun zerine birbirlerine şöyle dediler: "lkemizin yıkıntılarını onaralım ve ulusumuzla tapınağımız için savaşalım."

⁴⁴Savařa hazırlanmak, dua edip merhamet ve bağışlanma dilemek için uluslarını bir araya topladılar.

⁴⁵Yerusalıml'de kimse oturmuyordu, orası le dönmüştü, çocuklarından dışarıya çıkacak ya da içeriye girecek kimse kalmamıştı. Tapınak ayaklar altında iğneniyordu, Kalede yabancı soydan kimseler vardı, Artık orada putperestler oturuyordu. Yakup için artık sevinç yoktu, Flüt ve kırk telli kanuna benzer çalgı susmuştu.

Yahudiler Mispa 'da Bir Araya Toplanıyor

⁴⁶Bir araya geldikten sonra Yerusalıml'in karşısındaki Mispa'ya gittiler. Çünkü Mispa geleneksel olarak İsraililer'in dua ettikleri bir yerdi.

⁴⁷O gün oruç tutup çula sarındılar, başlarını külle örtüp giysilerini yırttılar.

⁴⁸Putperestler kendilerine yol gösterilmesi için düzmece tanrıların biçimlerine başvurdu; oysa onlar Yasa Kitabı'nı açtılar.

⁴⁹Ardından kâhin giysilerini, meyvelerden aldıkları ilk ürünü ve gelirlerinin onda birini ortaya getirdiler, ant içen ve süreleri dolan kişileri sıraya koydular.

⁵⁰Sonra seslerini göğse doğru yükseltip şöyle bağırdılar: "Bu kişilere ne yapacağız, onları nereye götüreceğiz?"

⁵¹Kutsal bölgen ayaklar altında ezilip kirletildi, kâhinler utançlarından yas tutuyor

⁵²ve şimdi putperestler bizi yok etmek için birleştiler. Bizler için neler tasarladıklarını biliyorsun.

⁵³Sen bize yardım etmezsen nasıl onlara karşı koyabiliriz?"

⁵⁴Ardından boruları çaldılar ve büyük bir çığlık attılar.

⁵⁵Bundan sonra Yahuda ulusuna önderler atadı. Bu önderler bin, yüz, elli veya on kişiyi yönetecekti.

⁵⁶Yasaya uyarak ev yapanların, evlenmek üzere olanların, üzüm bağı dikenlerin ya da korkanların evlerine dönmelerini söyledi.

⁵⁷Sonra askerî birlikler ilerledi, Emmaus'un güneyinde bir yer tuttu.

⁵⁸Yahuda onlara şöyle dedi: "Silahınıza sarılın, yiğit olun! Sabahleyin bize karşı toplanan putperestlerle çarpışmaya hazır olun. Onlar bizleri ve tapınağımızı yok etmek istiyor.

⁵⁹Ulusumuzun ve kutsal tapınağımızın yok olduğunu görmektense, savaşta ölmek bizim için daha iyidir.

⁶⁰Tanrı ne buyurursa, o olacaktır."

Emmaus Savaşı

4 Gorgiyas beraberindeki beş bin yaya asker ve seçilmiş bin atlı askerle birlikte geceleyin yola çıktı.

²Amacı, Yahudiler'in tuttuğu yere saldırmak, onlara beklenmedik bir darbe vurmaktır. Kaledekiler onlara yol gösteriyordu.

³Yahuda bunu duyunca, Emmaus'ta kralın kuvvetlerine saldırmak için savaşçılarıyla birlikte ilerledi.

⁴Savaşan askerler kamptan uzaklaştıktan sonra saldırıya geçmek istiyordu.

⁵Bu durumda, Gorgiyas Yahuda'nın kampına varınca orada kimseyi bulamadı. Yahudiler'i dağlarda aramaya başlayıp şöyle bağırdı: "Onlar bizden kaçıyor."

⁶Gün doğarken Yahuda'yla üç bin savaşçı ovadaydı, ancak savaşçıların diledikleri kadar zırhları ve kılıçları yoktu.

⁷Bulundukları yerden putperestlerin kampını, düşman saldırısını karşılayıp savaşmak için yaptıkları hazırlıkları ve çevredeki atlı askerleri görebiliyorlardı. Onların savaştan anladıkları belliydi.

⁸Yahuda savaşçılarına şöyle dedi: "Onların kalabalık oluşu sizi kaygılandırmasın, saldırırlarsa korkmayın!

⁹Firavunun ordusuyla atalarımızı nasıl izlediğini ve atalarımızın Kızıldeniz'de nasıl kurtulduğunu anımsayın.

¹⁰Şimdi de Tanrı'ya bizi bağışlaması, atalarımızla yaptığı antlaşmayı anımsaması ve bugün karşılaştığımız bu orduyu yok etmesi için yalvaralım.

¹¹O zaman tüm uluslar İsrail'i kurtaran ve özgür kılan biri olduğunu kuşkusuz bilecektir."

¹²Yabancılar yukarıya bakıp onlara doğru ilerleyen Yahudiler'i görünce, savaşmak üzere kamptan dışarı çıktı.

¹³Yahuda'nın savaşçıları boru çaldı

¹⁴ve onlarla savaşmaya başladı. Putperestler yenilip ovaya doğru kaçmaya başladılar.

¹⁵Arkada kalanlar kılıçtan geçirildi. Kaçanları İdumea, Azotus, Yamniya ovalarına ve Gazar'a dek kovaladılar. Düşman yaklaşık üç bin kişi kaybetti.

¹⁶Yahuda kovalayışa son verdi ve savaşçılarıyla geri döndü.

¹⁷Halka şöyle dedi: "Yağmayı unutun, çünkü karşımızda yeni bir savaş var.

¹⁸Gorgiyas ve kuvvetleri şimdiye dek dağlarda ve bizden çok uzakta değil. İlk önce düşmanımıza karşı koyun, onlarla savaşın, sonra düşmandan istediğiniz kadar mal alırsınız."

¹⁹Yahuda sözlerini bitirirken dağ başında bir düşman askerî devriyesi görüldü.

²⁰Askerî devriye, kendi kuvvetlerinin yenildiğini ve kamplarının ateşe verildiğini görünce, -çünkü duman iyice görülüyor ve olan bitenleri onlara anlatıyordu-

²¹paniğe kapıldı. Yahuda'nın kuvvetlerini ovada savaşa hazır durumda görünce

²²hepsi Filist topraklarına kaçtı.

²³Ardından Yahuda kampı yağmaladı, büyük miktarda altın, gümüş ele geçirdi. Mor ve erguvani renkte kumaşlar, çok sayıda değerli eşya alındı.

²⁴Geri dönerken Yahudiler Tanrı'ya ezgilerle övgüler sundular: "Çünkü O yardımseverdir ve O'nun merhameti sonsuza dek sürer."

²⁵O gün İsrail olağanüstü kurtuluşa tanık oldu.

Lisias'ın İlk Savaşı

²⁶Yabancılardan kaçabilenler Lisias'a olan biteni anlattı.

²⁷Bu haberler Lisias'ı sarstı ve kaygılandırdı. Çünkü İsrail'de işler umduğu gibi gitmemişti, elde edilen sonuçlar kralın buyruklarına hiç uymuyordu.

²⁸Bir yıl sonra Lisias seçkin altmış bin yaya asker ve beş bin atlı asker topladı. Amacı Yahudiler'i etkisiz duruma getirmektir.

²⁹İdumea'ya girdiler, Beytsur'u kendilerine üs yaptılar. Orada Yahuda on bin kişiyle onları karşıladı.

³⁰Onların askerî gücünü görünce Yahuda şöyle dua etti: "İsrail'in kutsanmış kurtarıcısı, sen ki kulun Davut'un eliyle Filist şampiyonunun gücünü darmadağın ettin, onların kampını Saul'un oğlu ve silah taşıyıcısı Yonatan'ın egemenliğine bıraktın.

³¹Senin ulusun olan İsrail'in onların saldırısını yenilgiye uğratmasını sağla. Kuvvetlerinden ve atlı askerlerinden utansınlar.

³²Onların yüreksiz olmasını sağla, kendilerine olan güvenleri sarsılsın. Bozguna uğrayınca sersemlesinler.

³³Seni sevenlerin kılıcıyla yenilsinler. Böylece senin adını şükranla ananlar ululuğunu övecektir."

³⁴Her iki tarafın savaşçıları vuruştı, göğüs göğüse çarpışmalarda Lisias'ın kuvvetlerinden beş bin asker öldü.

³⁵Ordusunun yenildiğini, Yahuda'nın savaşçılarının yürekliliğini ve askerlere yaraşır biçimde yaşamaya veya ölmeye hazır olduklarını görünce, Lisias Antakya'ya çekildi. Yahudiye'yi daha büyük bir güçle ele geçirmek amacıyla orada paralı askerler topladı.

Tapınağın Arıtılması ve Adanması

³⁶Ardından Yahuda'yla erkek kardeşleri şöyle dediler: "Artık düşmanlarımızı yendik, şimdi de gidip tapınağı arıtalım ve adayalım."

³⁷Bu sözlerin ardından ordunun önüne geçip hep birlikte Siyon Dağı'na çıktılar.

³⁸Orada tapınağın çöle dönüştüğünü, sunağa saygısızlık edildiğini, kapıların yakıldığını gördüler. Avlularda sanki bir ormanda ya da dağda yetişircesine otlar bitmiş, ambarlar tümüyle yakılmıştı.

³⁹Giysilerini yırtıp acı içinde yas tuttular, başlarına küller döktüler.

⁴⁰Yüzükoyun yattılar, boru sesi işaret verince yüksek sesle Tanrı'ya seslendiler.

⁴¹Yahuda askerlerine, kendisi tapınağı arıtıncaya kadar kaledeki garnizonla savaşmaları için buyruk verdi.

⁴²Sonra yasaya tümüyle uyan kâhinleri seçti.

⁴³Onlar tapınağı arıtacak, tiksinti uyandıran taşları arıtılmamış yere taşıyacaktı.

⁴⁴Kurbanların sunulduğu saygısızca kullanılmış olan sunağa ne yapacakları konusunda tartıştılar.

⁴⁵Yerinde bir kararla sunağı yıkmayı uygun gördüler. Böylece putperestlerin saygısızlık ettiği sunak onların utancına utanç katmayacaktı. Sunağı yıktılar,

⁴⁶taşları tapınağın bulunduğu tepede uygun bir yere koydular. Bu konuda bir peygamber gelince bu taşlarla ne yapılacağını kendilerine bildireceğine karar verdiler.

⁴⁷Yasanın buyurduğu gibi, baltayla kesilmemiş taşlar alıp eskisinin hizasında yeni bir sunak yaptılar.

⁴⁸Kutsal yeri ve tapınağın içini onardılar, avlularını arıttılar.

⁴⁹Yeni kutsal taşlar yaptılar, kandilliği, buhur sunağını ve masayı tapınağın içine koydular.

⁵⁰Sunakta buhur yaktılar, kandilliğin üzerindeki kandilleri yaktılar. Böylece tapınağın içi aydınlandı.

⁵¹Masanın üzerine ekmek somunlarını koydular, perdeleri asıp tüm işleri bitirdiler.

⁵²Kislev'de, dokuzuncu ayın yirmi beşinde, yüz kırk sekiz yılında gün doğarken kalktılar.

⁵³Kurban sunmak için yaptıkları yeni sunakta yasa uyarınca kurban kestiler.

⁵⁴Kanuna benzer çalgıların, arpların ve büyük zillerin eşliğinde sunak adandı. Bu iş, putperestlerin sunağa saygısızlık ettikleri tarihte, yani yılın aynı zamanında ve aynı gününde yapıldı.

⁵⁵Halk yüzükoyun yatıp tapındı, başarılarını gerçekleştiren Tanrı'yı pek çok övdü.

⁵⁶Sunağın adanmasını sekiz günde kutladılar, sevinçle kurban kestiler, hep birlikte kurban sunup Tanrı'ya şükrettiler.

⁵⁷Tapınağın ön kısmını altından taşlarla ve kabartmalarla süslediler, kapılarla ambarları onarıp yeni kapılar yaptılar.

⁵⁸Halkın sevinci sonsuzdu, çünkü putperestler yüzünden artık kınanmayacaklardı.

⁵⁹Yahuda, erkek kardeşleri ve tüm İsrail halkı, her yıl uygun mevsimde, Kislev ayının yirmi beşinden başlayarak, sekiz gün sürecek şenliklerle ve sevinçle sunağın adanması günlerinin kutlanmasına yasal olarak karar verdi.

⁶⁰Sonra Siyon Dağı'nın çevresine yüksek duvarlar, kuleler yaptılar. Böylece geçmişte olduğu gibi putperestlerin gelip onların hakkını yemelerini önlemiş oluyorlardı.

⁶¹Yahuda oraya dağı koruyacak bir garnizon bıraktı. Ayrıca halka İdumea'ya karşı bir kale vermek amacıyla Beytsur'u da güçlendirdi.

İdumealılar 'a ve Ammonlular 'a Açılan Savaş

5 Çevredeki ülkeler, sunağın yeniden yapıldığını, tapınağın onarıldığını duyunca çok öfkelen-di.

²Aralarında yaşayan Yakup'un soyunu yok etmeye karar verdiler. Yahudi vatan-daşlarını öldürmeye ve kovmaya başladılar.

³Yahuda, İdumea'da Esav'ın oğullarıyla savaştı, Akrobatene bölgesinde İsraililer kuşatma altındaydı. Yahuda onları büyük yenilgiye uğrattı ve her şeyi yağma etti.

⁴Yahuda Beanoğulları'nın kötülüğünü anımsadı. Yollarda pusu kurup halka gözdağı veriyor, tuzağa düşürüyorlardı.

⁵Onları kendi ülkelerinde ele geçirdi ve kuşattı, onlara engel olmaya ant içti, kulelerini ateşe verdi ve tüm kuleler içindekilerle beraber yandı.

⁶Ardından Yahuda Ammonlular'a doğru ilerledi, Timoteus'un önderliğindeki büyük savaş gücüyle ve çok sayıda insanla karşılaştı.

⁷Onlarla bir çok savaşlar yaptı, onları yendi ve hepsini öldürdü.

⁸Yazer'i ve çevredeki köyleri ele geçirdikten sonra Yahuda Yahudiye'ye çekildi.

Galile ve Gilat'ta Savaşların Başlaması

⁹Gilat'taki putperestler, topraklarında yaşayan İsraililer'i yok etmek için birleştiler. Ama onlar Datema Kalesi'ne sığındılar. Yahuda'yla erkek kardeşlerine şu mektubu gönderdiler:

¹⁰"Çevremizdeki putperestler bizi yok etmek için birleştiler,

¹¹sığındığımız kaleye saldırmaya hazırlanıyorlar. Kuvvetlerinin komutanı Timoteus'tur.

¹²Tez elden gelin ve bizi onların pençesinden kurtarın, çünkü büyük kayıplar verdik.

¹³Tov yöresinde yaşayan tüm vatandaşlarımız öldürüldü, kadınlar ve çocuklar tutsak oldu, mallarına el kondu, yaklaşık olarak bin kişilik kuvvet yok edildi."

¹⁴Bu mektup okunurken, Galileden gelen giysileri yırtılmış ulaklar da aynı haberleri bildiriyorlardı:

¹⁵"Ptolemais, Sur ve Sayda halkı bizi yok etmek için Galile'deki tüm putperestlerle güç birliği yaptılar!"

¹⁶Yahuda ve halkı bunu duyunca, düşmanın saldırısına uğrayan ve baskı altında olan vatandaşları için neler yapılabileceğini görüşmek üzere büyük bir toplantı yapıldı.

¹⁷Yahuda kardeşi Simon'a şöyle dedi: "Askerlerinle birlikte Galile'ye git ve vatandaşlarını kurtar. Ben de kardeşim Yonatan'la birlikte Gilat'a gideceğim."

¹⁸Zekeriya oğlu Yusuf'u ve halkın önderi Azarya'yı ordunun geri kalan kısmı ile Yahudiye'yi korumaları için orada bıraktı ve onlara şöyle buyurdu:

¹⁹"Bu insanların sorumluluğunu üzerinize alın ve biz geri dönünceye dek putperestlerle savaşmayın."

²⁰Galile için Simon'a üç bin kişi, Gilat için Yahuda'ya sekiz bin kişi verildi.

Galile ve Gilat Savaşları

²¹Simon Galile'de ilerledi, putperestlerle birçok savaşlar yaptı ve karmakarışık bir durumda geri çekilmelerini sağladı.

²²Onları Ptolemais kapısına dek kovaladı, yaklaşık üç bin kişi öldü. Simon onların mallarını yağma etti.

²³Galile ve Arbatta'daki Yahudiler'i, eşlerini, çocuklarını ve tüm mallarını alarak onlarla birlikte Yahudiye'ye döndü. Bu olay büyük sevince neden oldu.

²⁴Bu arada Yahuda Makabe, kardeşi Yonatan'la Ürdün Irmağı'nı geçti, çölde üç gün yürüdü.

²⁵Orada Nabatalılar'la karşılaştılar. Onlarla anlaştılar ve Gilat'ta kardeşlerinin başına gelenler kendilerine bildirildi.

²⁶Nabatalılar'ın söylediğine göre çoğu Bosra'da, Bosor'da, Alema'da, Kasfo'da, Maked'de ve Karnayim'de kuşatılmıştı. Buraları güçlendirilmiş büyük kentlerdi.

²⁷Öbürleri Gilat'ın çeşitli kentlerinde gözaltına alınmıştı. Düşman, ertesi gün saldırıya geçip bu kaleleri ele geçirmeyi ve içindeki tüm insanları bir günde yok etmeyi tasarlıyordu.

²⁸Yahuda ve ordusu tez elden çöl yolundan Bosra'ya döndü, kenti ele geçirdi. Tüm erkekleri kılıçtan geçirdi, kenti yağmalayıp ateşe verdi.

²⁹Geceleyin oradan ayrıldılar, kaleye varıncaya dek ilerlediler.

³⁰Gün doğarken, büyük bir kalabalığın kaleyi ele geçirmek amacıyla merdivenler yerleştirdiğini ve ön hazırlıklara giriştiğini gördüler. Saldırı yeni başlıyordu.

³¹Saldırının başladığını ve savaş gıcıklarının boru sesleriyle ve büyük bir gürültüyle birlikte göklere yükseldiğini gören Yahuda,

³²ordusundaki askerlere şöyle dedi: "Bugün savaşmalısınız, vatandaşlarınız için savaşın."

³³Orduyu üçe bölüp üç komutanın buyruğuna verdi. Boru sesleri ve yüksek sesle okunan dualarla birlikte düşmanın arka tarafına doğru ilerledi.

³⁴Timoteus'un kuvvetleri Makabe'yi tanıyıp onun önünden kaçtı. Makabe onları büyük bir yenilgiye uğrattı. O gün yaklaşık sekiz bin kişi öldü.

³⁵Ardından Alema'ya doğru yöneldi, kente saldırıp ele geçirdi. Erkekleri öldürdü, kenti yağma edip ateşe verdi.

³⁶İlerleyerek Kasfo'yu, Maked'i, Bosor'u ve Gilat'ın öbür kentlerini de ele geçirdi.

³⁷Tüm bu olaylardan sonra, Timoteus başka bir ordu toplayıp vadinin ucunda, Rafon'un karşısında kamp kurdu.

³⁸Yahuda, kampı incelemeleri için adamlar gönderdi. Onlar geri dönünce şöyle dediler: "Çevremizdeki tüm putperestler onunla birlikte, çok kalabalık bir ordu oluşturuyorlar.

³⁹Yedek olarak ücretli Arap askerleri var. Vadinin en ucunda kamp kurdular ve sana saldırmaya hazır durumdalar." Bunun üzerine Yahuda onlarla savaşmak için ilerledi.

⁴⁰Yahuda'yla askerleri kanala yaklaşırken, Timoteus ordusunun komutanlarına şöyle dedi: "Kanalı ilk önce o geçerse ona karşı koyamayız, çünkü bizden daha güçlü olacak.

⁴¹Ama korkup suyun öbür tarafına kamp kurarsa, karşıya geçeriz ve o zaman daha güçlü oluruz."

⁴²Kanala varınca Yahuda ordunun yazıcılarını kanal boyunca yerleştirdi ve onlara şöyle buyurdu: "Kimsenin çadır kurmasına izin vermeyin, herkes savaşacak!"

⁴³Kendisi herkesten önce karşıya, düşman tarafına geçti ve hepsi onu izledi. Onların önünden kaçan putperestler zırhlarını parçaladı, sığınmak için Karnayim'in kutsal yörelerine kaçtı.

⁴⁴Yahudiler ilk önce kenti ele geçirdi, ardından yöreyi ateşe verdi. Böylece Karnayim yıkıldı. Düşman Yahuda'ya daha fazla karşı koyamadı.

⁴⁵Ardından Yahuda, Gilat'ta yaşayan tüm İsrailîler'i, en önemsizinden en büyüğüne dek, eşleri, çocukları ve malları ile birlikte topladı. Olağanüstü bir topluluk oluşturdu, onları Yahudiye'ye götürmek üzere yola çıktı.

⁴⁶Yolun her iki tarafını kaplayan güçlü bir kent olan Efron'a vardılar. Kentin sağından ya da solundan geçmek olanaksızdı, onun için kentin içinden geçmek istediler.

⁴⁷Ama kent halkı geçmelerine izin vermedi ve kapılara taşlarla barikat kurdu. Yahuda onlara uzlaştırmacı bir haber gönderdi:

⁴⁸"İzin verin de ülkenizden geçip kendi ülkemize varalım. Kimse size kötülük etmeyecek, biz sadece kentten geçmek istiyoruz." Ama kapıları açmadılar.

⁴⁹O zaman Yahuda saflara verdiği buyrukla herkesin olduğu yerde durmasını istedi.

⁵⁰Savaşçılar yerlerini aldı. Yahuda gece gündüz sürekli olarak kente Saldırdı, sonunda kent teslim oldu.

⁵¹Tüm erkekleri kılıçtan geçirdi, kenti yerle bir edip yağmaladı ve ölülerin cesetleri üzerinden yürüyerek kenti geçti.

⁵²Ardından Yahudiler Ürdün Irmağı'nı geçerek Beytşean'ın karşısındaki büyük ovaya vardılar.

⁵³Yahuda yol boyunca arkada kalan kişileri toparladı ve halkı yüreklendirdi. Ülkelerine varıncaya dek bu durum süregeldi.

⁵⁴Sevinç ve mutlulukla Siyon Dağı'na çıktılar, hiç bir kayıp vermeden sapasağlam geri döndükleri için kurban kestiler.

Yamniya'da İşlerin Ters Gitmesi

⁵⁵Yahuda'yla Yonatan Gilat ülkesindeyken, kardeşi Simon da Galilede Ptolemais'in önünde, y

⁵⁶ordunun komutanları olan Zekeriya oğlu Yusuf ve Azarya onların yiğitliğini ve savaşta başarılarını duyup

⁵⁷şöyle dediler: "Biz de ünlü olmak için çevremizdeki uluslarla savaşalım."

⁵⁸Sonra komuta ettikleri askerlere ilerlemeyi buyurdular ve Yamniya'nın üstüne yürüdüler.

⁵⁹Ama Gorgiyas onlarla savaşmak üzere askerleriyle birlikte kentten dışarı çıktı,

⁶⁰Yusuf'la Azarya yenildiler ve Yahudiye'nin sınırlarına kadar izlendiler. O gün yaklaşık olarak iki bin İsraili yaşamını yitirdi.

⁶¹Böylece onlar için işler ters gitti, çünkü Yahuda'yla kardeşlerinin sözlerini dinlemeyip kendi yiğitliklerine güvendiler.

⁶²Onlar, İsrail'i kurtarmakla yükümlü olan aileye ait değillerdi.

⁶³Ama yiğit Yahuda'yla erkek kardeşlerinin adları tüm İsrail'de ve adlarını duyan tüm uluslarca onurlandırılıyordu.

⁶⁴Onları alkışlamak amacıyla insanlar çevrelerinde toplanıyordu.

İdumea ve Filist Ülkesinde Elde Edilen Başarılar

⁶⁵Yahuda, güneydeki ülkede yaşayan Edomlular'la savaşmak üzere erkek kardeşleriyle yola çıktı. Hevron'a ve çevresindeki köylere saldırdı, yöreyi güçlendirmek için alınan savunma önlemlerini yerle bir etti ve yöreyi kuşatan kaleleri ateşe verdi.

⁶⁶Ardından Yahuda Filistliler'in ülkesine ilerledi ve Marisa'dan geçti.

⁶⁷O günkü savaşta ölenler arasında bazı kâhinler de bulunuyordu. Savaşa katılmakla cesaretlerini kanıtlamak istemişler, delicesine bir cesaretle tehlikeli bir işe atılmışlardı.

⁶⁸Sonra Yahuda, Filist'in bir bölgesi olan Azotus'a yöneldi. Onların sunaklarını yıktı, tanrılarının yontularını ateşe verdi ve Yahuda ülkesine çekildi. Onların kentlerini tümüyle yağmalamıştı.

Antiyokus Epifanes'in Sonu

6 O sırada Antiyokus yukarı illerinde ilerliyordu. Pers lkesinde Elimayis adında bir kent bulunduğunu, bu kentin zenginliği, gümüşü ve altını ile n saldırığını duymuştu.

²Bu kentin çok zengin tapınağında, Grekler'in ilk yöneticisi olan Makedonya Kralı Filip'in oğlu İskender'in bıraktığı altın zırhlar, göğüslük zırhları ve silahlar bulunduğunu da duymuştu.

³Antiyokus kenti ele geçirip yağma etmeye çalıştı, ama başarıya ulaşamadı, çünkü vatandaşlar onun tasarılarını öğrendiler.

⁴Gçl bir direnişle karşılaşan Antiyokus geri dönüp çekildi, hayalkırıklığı içinde Babil'e doğru yola ıktı.

⁵Ama daha Pers lkesindeyken Yahuda ülkesine saldıran orduların yenilgiye uğradıklarını öğrendi.

⁶zellikle Lisias'ın büyük bir orduyla ilerlediğini, ancak geri dönmek zorunda kaldığını ve Yahudiler'den kaçtığını duydu. Onlar da, dağittıkları orduların silah ve gereçleriyle, yağmaladıkları mallarla gçlenmişlerdi.

⁷Yeruřalimdeki sunağın üstüne dikilen tiksinti veren şeyi yıkmışlardı ve geçmişte olduğı gibi tapınağın çevresine yüksek duvar yapmışlardı. Beytsur'un savunmasını da gçlendirmişlerdi.

⁸Bu haberleri duyan kral çok şaşırdı ve sarsıldı. Kendini yatağa attı. Bütün umudu boşa çıktığından onu bir uyuşukluk kapladı, çünkü işler tasarladığı gibi yrmemişti.

⁹Birok gün böyle kaldı, sık sık yinelenen melankoli krizleri geçiriyordu. Sonunda lmek üzere olduğunu anladı.

¹⁰Ardından tüm dostlarını çağırıp onlara şöyle dedi: "Gözlerime uyku girmiyor ve kaygı yüreğime yıldı veriyor.

¹¹Kendi kendime sordum, ben ki en canlı, dopdolu ağımda eli açık ve sevilen bir kişiydim; nasıl oluyor da böyle bir yıkıma srklendim, sürekli ve selli yağmura tutuldum?

¹²Ama şimdi Yeruşalim'de işlediğim suçu anımsıyorum, oradaki tüm gümüş ve altın kaplara el koydum. Hiç bir nedeni olmadan Yahuda halkının yok edilmesini buyurdum.

¹³İnanıyorum ki, bu nedenle bu acılarla karşılaştım ve yabancı bir ülkede melankoli nedeniyle ölüyorum."

¹⁴Sonra dostlarından biri olan Filip'i çağırdı ve onu tüm krallığının yöneticisi yaptı.

¹⁵Tacını, resmi giysisini ve mührünü ona emanet etti. Ancak oğlu Antiyokus'u yetiştirmesini ve tahta hazırlamasını ondan istedi.

¹⁶Ardından yüz kırk dokuz yılında Kral Antiyokus öldü.

¹⁷Kralın öldüğünü duyan Lisias, oğlu Antiyokus'u onun yerine tahta çıkardı, çünkü onu çocukluğundan beri yetiştirmiş, ona Eupator adını takmıştı.

Yahuda Makabe'nin Yerus​alim Kalesi'ni Kuşatması

¹⁸Kaledeki insanlar tapınağın dolayında İsrail'e gözdağı veriyordu. İsrail'e kötülük yapmak için her elverişli durumdan yararlanıyor, putperestler için güçlü bir destek oluşturlardı.

¹⁹Yahuda onları yok etmek gerektiğine karar verdi ve onları kuşatmak için tüm erkekleri silah tutmaya çağırdı.

²⁰Toplanıp yüz elli yılında kaleyi kuşattılar. Ateş hattı için yüksek yerler yapıp kuşatma düzeni kurdular.

²¹Ama etrafı çevrilenlerden bir kısmı kuşatmayı yardı. İnancından dönmüş bazı İsraililer de onlara katıldı.

²²Krala başvurup şöyle dediler: "Adaletin yerini bulması ve vatandaşlarımızın öcünün alınması için ne kadar bekleyeceksiniz?

²³Babanıza hizmet etmekten kıvanç duyuyorduk. Onun buyruklarını yerine getiriyor, bildirilerine uyuyorduk.

²⁴Bunun bir sonucu olarak halkımız bizimle ilişki kurmak istemiyor. Ayrıca bizden yakalayabildiklerini öldürdüler ve mirasımızı yağma ettiler.

²⁵Onların saldırıları yalnız bizi değil, tüm sınırlarımızı ilgilendiriyor.

²⁶Şimdi de Yerus​alim Kalesi'ni ele geçirmek amacıyla kuşattılar ve tapınakta Beytsur'un savunmasını güçlendirdiler.

²⁷Erken davranıp onların etkinliklerini tez elden önlemezseniz, daha büyük atılımlar yapacaklardır ve siz de onları hiçbir zaman kontrol edemeyeceksiniz."

V. Antiyokus ve Lisias'ın Savaşa Gidişi

²⁸Kral bunları duyunca öfkeleni, tüm dostlarını, ordusunu, generallerini ve atlı askerlerinin komutanlarını toplantıya çağırdı.

²⁹Denizlerdeki adalardan ve başka krallıklardan ücretli asker sağladı.

³⁰Askeri gücü yüz bin yaya askerden, yirmi bin atlı askerden ve savaşta deneyimli otuz iki filden oluşuyordu.

³¹İdumea'nın içinden ilerleyip Beytsur'u kuşattılar. Saldırıları günlerce sürdü. Ayrıca bir kuşatma düzeni kurdular, ama kenti savunanlar dışarı çıkıp her şeyi ateşe verdi ve yiğitçe direndi.

³²Ardından Yahuda kaledeki kuşatmayı kaldırdı ve kralın karargâhının karşısında, Beytzakarya'da kamp kurdu.

³³Kral gün doğarken kalktı ve ordusunu çarçabuk Beytzakarya'ya giden yoldan ilerletti. Askerler savaş durumuna geçip boruları çaldılar.

³⁴Filleri savaşa hazırlamak için onlara üzümden ve duttan yapılmış şekerli bir sos gösterildi.

³⁵Filler asker alaylarının arasına yerleştirildi. Her filin çevresinde bin asker vardı. Bunların giysileri zincirden yapılmış zırhtı, başlarına bronz miğfer giymişlerdi. Her filin çevresinde ayrıca seçilmiş beş yüz atlı asker vardı.

³⁶Atlı askerler fillerin her davranışını izliyorlardı; onun gittiği yerlere gidiyor, ondan asla ayrılmıyorlardı.

³⁷Her filin üstünde, onu korumak için, tahtadan yapılmış kalın bir kule vardı. Bu kulenin dengesi kuşaklarla sağlanmıştı. Her filin üstünde ayrıca savaşçı takımı ve sürücüsü vardı.

³⁸Atlı askerlerin geri kalan kısmı, ordunun her iki kanadında bulunuyordu. Onların görevi düşmanı aralıksız saldırılarla yormak ve asker alayını gizlemektir.

³⁹Güneş, bronz ve altın zırhların üzerinde parlayınca bu parıltı dağlara aksetti ve ateşten meşaleler gibi ışın saçtı.

⁴⁰Kralın ordusunun bir kısmı dağlardaydı, geri kalanı ise aşağıda vadideydi. Bütün güçler düzenli ve kendine güvenir biçimde ilerliyordu.

⁴¹Bu büyük kalabalığın yaptığı gürültü, ilerleyen askerlerin gümbürtüsü ve zırhların çıkarttığı madeni ses herkesi titretti, çünkü çok büyük ve güçlü bir orduydü.

⁴²Yahuda ile ordusu savaşmak için ilerledi ve kralın ordusundan altı yüz kişi öldü.

⁴³Avaran diye çağrılan Elazar fillerden birinin öbürlerinden daha yüksek olduğunu ve krala özel süslü örtü ile örtüldüğünü görünce, kralın bu file bindiğini düşündü.

⁴⁴Ulusunu kurtarmak için kendini feda etti ve adı sonsuza dek yaşadı.

⁴⁵Alayı yararak yiğitçe file saldırdı. Bunu yaparken sağa sola ölüm saçıyordu. Bu şiddetli saldırı karşısında düşman dağıldı,

⁴⁶o hızla filin altına fırladı, kılıcını hayvana sapladı ve onu öldürdü. Fil onun üstüne yığıldı ve o da hemen oracıkta öldü.

⁴⁷Yahudiler, kralın ne denli güçlü olduğunu ve ordularının yabancı durumunu gördüler ve geri çekildiler.

Beytsur'un Ele Geçirilmesi ve Suriyeliler'in Siyon Dağı'nı Kuşatması

⁴⁸Kralın ordusu Yeruslaim'in önünde onlarla karşılaşmak üzere ilerledi. Kral, Yahuda ve Siyon Dağı'nı ele geçirdi.

⁴⁹Beytsur halkına barış antlaşması önerdi ve halk kenti boşalttı. Kentte bir kuşatmaya karşı koymak için gereken besin yoktu. Çünkü ülkede kutsal dinlenme yılı yaşanıyordu.

⁵⁰Beytsur'u ele geçiren kral oraya bir garnizon atadı.

⁵¹Tapınağa uzun süre saldırdı, ateş etmek amacıyla yüksek yerler yapıp saldırı düzenine geçti. Ateş atıcılar ve mancınıklar, okları boşaltacak ucuna demir parçaları takılı kamçılar ve katapultlar hazırladı.

⁵²Bunun üzerine saldırıya uğrayanlar da önlemler aldılar ve böylece direnişlerinin süreci uzadı.

⁵³Ama besinleri yoktu, çünkü yedinci yıldaydılar ve putperestlerden kaçıp Yahudiye'ye sığınanlar besinlerini tüketmişlerdi.

⁵⁴Başgösteren şiddetli açlık nedeniyle kutsal yerde ancak bir kaç kişi kalmıştı. Geri kalanlar dağılmış, evlerine dönmüşlerdi.

Kral Yahudiler'e Dinsel Özgürlük Veriyor

⁵⁵O arada Kral Antiyokus'un ölümünden önce oğlu Antiyokus'u tahta hazırlaması için atadığı Filip,

⁵⁶kralla giden askeri kuvvetlerle birlikte Pers ülkesinden ve Medya'dan geri dönmüştü. İşlerin yönetimini ele almayı tasarlıyordu.

⁵⁷Bunu duyan Lisias derhal gitmeye karar verdi ve krala, ordu generallerine, askerlere şöyle dedi: "Gün geçtikçe daha zayıf duruma düşüyoruz. Besinimiz azaldı ve saldırdığımız yer güçlü savunma önlemleri almış durumda. Ayrıca krallığın işlerine de zaman ayırmamız gerek.

⁵⁸Bu insanlara dostluk elini uzatalım, kendileriyle ve tüm uluslarıyla barış yapalım.

⁵⁹İzin verelim de geleneklerini eskisi gibi sürdürsünler. Onların böyle davranmalarının nedeni bu gelenekleri kaldırmamızdır."

⁶⁰Kral ve komutanları bu görüşü onayladılar ve Lisias Yahudiler'e barış önerdi, onlar da bu öneriyi onayladılar.

⁶¹Kral ve generalleri ant içerek antlaşmayı onayladı. Kuşatma altında olanlar kaleden çıktı.

⁶²Sonra kral Siyon Dağı'na çıktı. Ama orasının ne denli ele geçirilemez olduğunu görünce yeminini bozdu ve etrafı çeviren duvarın yıkılmasını buyurdu.

⁶³Ardından çarçabuk çadırı bozdu ve Antakya'ya çekildi. Orada Filip'in kenti ele geçirmiş olduğunu gördü. Kral Antiyokus onunla savaştı ve kente saldırarak ele geçirdi.

I. Dimitrios Kral Oluyor

7 Yüz elli yılında Seleukus oğlu Dimitrios Roma'dan kaçtı ve bir kaç kişiyle kıyıdaki bir kente geldi. Orada bir kral sarayı oluşturdu.

²Atalarının topraklarına girerken ordusu Antiyokus'la Lisias'ı tutukladı. Onları onun huzuruna getirmeyi tasarladılar.

³Ama o olanları duyunca şöyle dedi: "Onları gözüm görmesin."

⁴O zaman ordu onları öldürdü ve Dimitrios krallığında tahta çıktı.

⁵Ardından başlarında Alkimos olmak üzere, İsrail'deki bütün yasa tanımayanlar ve inançsızlar ona başvurdu. Alkimos'un tutkusu başkâhin olmaktı.

⁶Kralın önünde halkı suçlayıp şöyle dediler: "Yahuda'yla erkek kardeşleri tüm dostlarınızı öldürdü, bizleri de ülkemizden kovdu.

⁷Güvenebileceğin birini şimdi oraya gönder. Yahuda'nın gerek bizim ülkede gerekse kralın topraklarında neden olduğu yıkımı görsün ve o kötü kişilerle yardımcılarını cezalandırsın."

⁸Kral Bakkides'i seçti. Kralın dostlarından biri olan Bakkides Fırat Irmağı'nın batı yakasındaki ülkenin valisiydi. Ünlü biriydi ve krala içtenlikle bağlıydı.

⁹Onu, başkâhin olarak atadığı inançsız Alkimos'la birlikte gönderdi ve İsraililer'e ceza verilmesini buyurdu.

¹⁰Ardından güçlü bir orduyla yola çıktılar. Yahuda ülkesine va rınca Yahuda'yla erkek kardeşlerine haber gönderip güvenilmez barış önerilerinde bulundular.

¹¹Ama öbürleri bu önerilere güvenmediler, çünkü güçlü bir orduyla geldiklerini görmüşlerdi.

¹²Bununla birlikte yasa yazıcılarından oluşan bir komisyon Alkimosla Bakkides'in karşısına çıktı. Amaçları adil bir antlaşmaya varılmasını dilemekti.

¹³İsraililer arasında barış koşullarını ilk görüşenler Hasidiyanlar oldu.

¹⁴Onlar şöyle düşünüyordu: "Harun soyundan bir kâhin orduyla birlikte geldi, o bize kötülük etmez."

¹⁵Gerçekten kâhin onlarla barış koşullarını görüştü ve ant içti: "Size ya da arkadaşlarınıza kötülük etmeyeceğiz."

¹⁶Bu sözlere inandılar, ama kâhin aralarından altmış kişiyi tutukladı ve bir günde onları öldürdü. Böylece Kutsal Kitap'ın söyledikleri gerçekleşmiş oldu:

¹⁷Aranızdaki inanlıların bedenlerini dağıttılar,
Yeruşalim'in çevresinde onların kanını akıttılar,
Onları gömecek kimse yoktu!

¹⁸Bu olaydan sonra halk kaygılanıp dehşete kapıldı. Şöyle dediler: "Onlarda doğruluk
ya da erdem aramayın, antlaşmalarını ve yeminlerini bozdular."

¹⁹Ardından Bakkides Yeruşalimden ayrıldı ve Beytsayit'te kamp kurdu. Ordusundan
kaçan askerlerin çoğunu ve başka kişileri tutukladı, hepsini büyük su deposuna atıp
öldürdü.

²⁰Sonra ilin yöneticisi olarak Alkimos'u oraya atadı ve onu desteklemesi için oraya bir
ordu bıraktı. Bakkides kralın yanına döndü.

²¹Alkimos başkâhin olmak için güçlü çabasını sürdürdü.

²²Kendi uluslarının dirliğini bozanlar onun çevresinde toplandı. Yahuda ülkesinin yö-
netimini ele geçirip İsrail'de büyük yıkıma neden oldular.

²³İsrailliler'e kötülük yapmakta Alkimos'la onu destekleyenlerin putperestlerden daha
ileri gittiğini görünce,

²⁴Yahuda tüm Yahudiye ülkesinin çevresini sardı. Amacı, ordusundan kaçanlardan öğ-
almak ve ülkede özgürce dolaşmalarını engellemekti.

²⁵Yahuda'yla onu destekleyenlerin ne denli güçlü olduğunu gören Alkimos, onlara
direnecek güçte olmadığını anladı ve kralın yanına dönerek onları suçladı.

Nikanor Yahudiye'de

²⁶Kral, İsrail'in koyu bir düşmanı olan generallerinden ünlü Nikanor'u oraya gönderdi
ve ulusun kökünü kazımasını buyurdu.

²⁷Güçlü bir orduyla Yeruşalim'e gelen Nikanor, güvenilir barış önerileriyle
Yahuda'ya ve erkek kardeşlerine ulaklar gönderip

²⁸şöyle dedi: "Aramızda savaş olmasın, beni koruyan bir kaç askerle ilerleyeceğim ve
barışçı biçimde karşılaşacağız."

²⁹Yahuda'ya geldi ve oldukça barışçı biçimde karşılaştılar. Ama düşman, Yahuda'yı
kaçırmak amacıyla hazırlıklar yapmıştı.

³⁰Nikanor'un onu gelip görmekle ne denli güvenilir amaçlar peşinde olduğunu anla-
yınca, Yahuda kaygılandı ve yeniden buluşma önerilerini geri çevirdi.

³¹Tasarısının su yüzüne çıktığını anlayan Nikanor Yahuda'yla savaşmak için
Kafarsalama dolayına gitti.

³²Nikanor'un yaklaşık beş yüz askeri vuruldu, geri kalanlar Davut Kenti'ne sığındı.

Tapınakla İlgili Gözdağı

³³Bu olayların ardından Nikanor Siyon Dağı'na çıktı. Bazı kâhinler toplumun ileri gelen kişileriyle birlikte kutsal yerden çıktılar, onu barışçı biçimde karşıladılar ve kral için kurban kesildiğini ona gösterdiler.

³⁴Ama o onlarla eğlendi, onlara güldü, onlara saygısızca davranıp küstah bir dil kullandı, öfkeyle sövüp saydı:

³⁵"Yahuda ordusuyla bana teslim edilmezse, size söz veriyorum ki, geri döner dönmeyiz bu binayı ateşe vereceğim!" deyip öfkeyle gitti.

³⁶Bunun üzerine kâhinler yeniden içeriye girdiler, yaşlı gözlerle sunağın ve kutsal yerin önünde durarak şöyle dediler:

³⁷"Sen bu evin adınla anılmasını istedin, bu evde dua edilmesini ve ulusunun dileklerde bulunmasını istedin.

³⁸"Bu adamdan ve ordusundan öğ al, onların kılıçtan geçirilmesini sağla. Küfürlerini anımsa ve onlara süre tanıma."

Adasa'da "Nikanor Günü"

³⁹Nikanor Yeruşalim'den ayrıldı ve Beythoron'da kamp kurdu. Suriye'den gelen bir ordu orada kendisine katıldı.

⁴⁰O arada Yahuda, üç bin kişilik ordusuyla Adasa'da kamp kurdu ve şöyle dua etti:

⁴¹"Asur kralının ulakları küfrettiği zaman, senin gönderdiğin melek onun ordusunda yüz seksen beş bin kişiyi darbeye yere yıktı.

⁴²Aynı biçimde senin bugün bu orduyu da ezdiğini görelim, böylece bu adamın tapınağına küfrettiğini herkes öğrenecektir. O adamı yaptığı kötülüğe göre yargıla."

⁴³Ordular Adar ayının on üçünde karşılaştılar, Nikanor'un ordusu ezildi ve savaşta ilk önce kendisi öldü.

⁴⁴Nikanor'un öldüğünü görünce askerleri silahlarını atıp kaçtı.

⁴⁵Yahudiler bir günlük yolculuk yapıp Adasa'dan Gazar'ın çevresine dek onları kovaladılar. İzlerken onları uyarmak için iki kez boru çaldılar.

⁴⁶Yahudiye'nin çevresindeki köylerden gelen halk onların kaçışını önledi, böylece birbirleriyle savaşmaya başladılar. Tümü kılıçtan geçirildi, sağ kalan olmadı.

⁴⁷Malları yağma edildi, Nikanor'un başı ve sağ eli kesildi. Nikanor bir küstahlık gösterisi yaparak sağ elini uzatmıştı. Başıyla eli Yeruşalim'de gösterildi.

⁴⁸Halk çok sevindi ve o günü büyük bir bayram olarak kutladı.

⁴⁹Gerçekten her yıl Adar'ın on üçünde o günü kutlamaya karar verdiler.

⁵⁰Yahuda ülkesi kısa bir süre barışı tattı.

Romalılar'a Övgü

8 Bu ortamda Yahuda Romalılar'ın ününü, onların askeri gücünü ve kendileriyle işbirliği yapanlara karşı iyi davrandıklarını duymuştu. Kendilerine başvuranlarla dostça ilişkiler kurmak istiyorlardı,

²Çünkü onların büyük askeri gücü vardı. Romalılar'ın savaşları ve Galyalılar'a karşı yüreklilikleri Yahuda'ya anlatıldı. Romalılar Galyalılar'ı yenip haraca bağlamışlardı.

³İspanya eyaletinde büyük etkinliklerde bulunmuş, gümüş ve altın madenlerini ele geçirmişlerdi.

⁴Kararlılıkları ve yüreklilikleriyle tüm ülkeye hakim olmuşlardı. Kendi ülkelerinden çok uzak olmasına karşın, dünyanın öbür ucundan gelip saldıran krallar eziliyorlardı ve sonları yıkım oluyordu. Başkaları onlara her yıl haraç ödüyordu.

⁵Filip, Kittim Kralı Perseus ve düşüncesizce onlarla savaşan başkaları yenilmişler ve onlara boyun eğmek zorunda kalmışlardı.

⁶Öte yandan Asya Kralı Büyük Antiyokus onlara saldırmak için yüz yirmi fil, atlı askerler, iki tekerlekli savaş arabaları ve çok büyük orduyla ilerlemiş, ama yenilmişti.

⁷Onu canlı olarak ele geçirmişlerdi ve gerek kendisini gerekse haleflerini önemli ölçüde haraca bağlamışlardı. Ayrıca rehinelerin teslimini

⁸ve Hindistan ülkesinin, Medya'nın, Lidya'nın en güzel eyaletlerinin kendilerine verilmesini istemişler, bu toprakları ondan alıp Kral Eumenes'e vermişlerdi.

⁹Yahuda'ya başka şeyler de anlatıldı: Yunanlılar Romalılar'ı yok etmek için savaşa hazırlandıkları zaman,

¹⁰Romalılar bunu öğrendi ve Yunanlılar'a karşı bir tek general gönderdi. Yaptıkları savaşta Yunanlılar'a ağır kayıplar verdirip onların kadınlarını ve çocuklarını tutsak aldılar, mallarını yağma ettiler, ülkelerini ele geçirip kalelerini yıktılar ve onları bugüne dek tutsak ettiler.

¹¹Romalılar'a karşı koyan tüm krallıkların ve adaların yok edilip tutsak alındığı Yahuda'ya bildirildi.

¹²Ama Romalılar, dostlarına ve onlara güvenenlere karşı sözlerini her zaman tutmuşlardı. Yakın veya uzak bir çok krala boyun eğdirmişlerdi ve Romalılar'ın adını duyan kişiler dehşete kapılıyorlardı.

¹³Romalılar'ın yardım ettiği kişi kesinlikle tahta çıkıyordu. Oysa, Romalılar karar verince başka biri de tahttan indiriliyordu. Romalılar'ın etkisi çok büyüktü.

¹⁴Bu ortamda, hiç bir Romalı taç giymemişti ya da saygınlığını arttırmak için soy-luluğa istek duymamıştı.

¹⁵Romalılar bir senato oluşturmuşlardı. Orada üç yüz yirmi senatör her gün danışıyor, halkı ilgilendiren işlerin en uygun biçimde nasıl yürütüleceğini tartışıyorlardı.

¹⁶Bir tek kişi bir yıl süreyle devlet işlerinden sorumluydu, tüm imparatorlukta tam yetkisi vardı ve herkes kıskançlık ya da çekememezlik olmadan ona boyun eğiyordu.

Yahudiler'le Romalılar Arasındaki Antlaşma

¹⁷Yahuda, Akkos ailesinden Yuhanna oğlu Eupolemus'u ve Elazar oğlu Yason'u seçip Roma'ya gönderdi. Onların görevi Romalılar'la bir dostluk ve barış antlaşması yapmaktı.

¹⁸Romalılar, Yunanlılar'ın İsrail'i tutsak ettiğini anlayınca onları tutsaklıktan kurtaracaklardı.

¹⁹Ulaklar Roma'ya dek uzun bir yolculuk yaptılar ve resmi önerileriyle senatoya çıktılar:

²⁰"Yahuda Makabe'yle erkek kardeşleri Yahudi ulusu adına bizi size gönderdi. Bir dostluk ve barış antlaşması imzalamak ve sizlerle birleşip dostlarınız olmak istiyoruz."

²¹Senatörler öneriyi olumlu karşıladılar.

²²Bronz levhalara aşağıdaki bildiriye yazıp bu levhaları Yerusolim'e gönderdiler. Yahudiler'in barış antlaşmasının bir belgesi olarak bu levhaları saklamasını istediler:

²³"Romalılar'la Yahudi ulusunun şansı gerek denizde gerekse karada sonsuza dek açık olsun. Kılıç ya da düşman onlardan uzak olsun!

²⁴Roma ya da egemenliğindeki müttefiklerinden biri savaşa girerse,

²⁵Yahudi ulusu Roma'nın müttefiki olarak harekete geçecek ve tüm içtenliğiyle gerektiği gibi davranacaktır.

²⁶Saldırgana tahıl, silah, para ya da gemi vermeyecektir. Romanın kararı budur ve Yahudiler hiç bir ödül beklemeden yükümlülüklerini yerine getirmelidirler.

²⁷Aynı biçimde, Yahudi ulusu savaşa katılırsa, Romalılar onu gerektiği gibi güçlü biçimde destekleyeceklerdir.

²⁸Saldırgana tahıl, silah, para ya da gemi verilmeyecektir. Roma'nın kararı budur ve yükümlülüklerini hiç bir koşula bağlamadan yerine getirecektir.

²⁹Romalılar'ın Yahudi ulusu için ileri sürdüğü koşullar şunlardır:

³⁰Bu antlaşma yürürlüğe girdiği zaman iki taraftan biri bazı şeyler eklemek ya da çıkarmak istiyorsa, bunu yapmakta özgürdür ve bu gibi değişiklikler her iki taraf için de geçerli olacaktır.

³¹Kral Dimitrios'un Yahudiler'e verdiği zarara gelince, ona şunları yazdık: Dostumuz ve müttefikimiz olan Yahudiler'i niçin ağır bir boyunduruk altına aldınız?

³²Size karşı bize yeniden başvurulursa onların haklarını savunacağız ve gerek denizde gerekse karada sizinle savaşacağız."

Yahuda Makabe'nin Ölümü

9 Nikanor'la ordusunun yenildiğini duyan Dimitrios, Bakkides Alkimos'u ikinci kez Yahuda ülkesine gönderdi ve ordusunun sağ kanadını da onların buyruğuna verdi.

²Gilgal'a giden yolu, Arbela'daki Mesalot'u ele geçirdiler, buralara saldırıp çok sayıda kişiyi de öldürdüler.

³Yüz elli iki yılının ilk ayında Yeruslaim'in önünde kamp kurdular.

⁴Ardından yirmi bin yaya asker ve iki bin atlı askerle birlikte Berea'ya doğru ilerlediler.

⁵Yahuda, seçilmiş üç bin askerle Elasa'da kamp kurmuştu.

⁶Düşmanın ne denli güçlü olduğunu gören askerler dehşete kapıldılar ve çoğu kampı terk etti. Sonunda ancak sekiz yüz asker kaldı.

⁷Ordusunun eriyip gittiğini ve her an kendisine saldırılabileceğini gören Yahuda donakaldı, çünkü askerlerini toparlamaya zamanı yoktu.

⁸Umudunu yitirmiş olmasına karşın, geri kalanlara şöyle dedi: "İleri! Düşmana karşı koyalım, onunla savaşabilecek gücü kendimizde bulabiliriz."

⁹Askerleri onu bu düşüncesinden caydırmaya çalışıp şöyle dediler: "Hiç bir şey yapmaya gücümüz kalmadı, bu sefer ancak canımızı kurtarabiliriz. Daha sonra kardeşlerimizle gelip onlarla savaşabiliriz, ama şimdiki halde sayımız çok az."

¹⁰Yahuda yanıt verdi: "Tanrı korusun, ben onlardan kaçmam! Saatimiz geldiyse, hiç olmazsa kardeşlerimiz için erkek gibi ölelim ve ünümüze leke sürecektir bir şey yapmayalım."

¹¹Ardından düşman kuvvetleri kamptan dışarı çıktı ve Yahudiler onlarla çarpışmak üzere sıralandılar. Atlı askerlerden iki bölük oluşturdular. Sapanla atış yapan askerler ve okçular ordunun öncülerini oluşturuyordu. Hücum taburu da onlarla birlikteydi ve tümü yiğit savaşçılardan oluşmuştu.

¹²Bakkides ordunun sağ kanadında bulunuyordu. Sık saflarla yürüyen mızraklı ve kalkanlı asker alayı boru çalarak iki bölüğün arasında ilerledi. Yahuda'nın askerleri de bora çaldılar

¹³ve orduların gürültüsü yeri titretti. Sabahtan akşama dek savaştilar.

¹⁴Yahuda, Bakkides'le asıl ordu gücünün sağ tarafta olduğunu gördü. Tüm yürekli askerler onu izledi.

¹⁵Sağ kanadı yarıp askerleri alanın en uzak bayırına dek kovaladılar.

¹⁶Ama sol kanatta bulunan Suriyeliler sağ kanadın parçalandığını görünce dönüp Yahuda ile askerlerinin peşinden gittiler. Amaçları, onları arka taraftan yakalamaktı.

¹⁷Savaş umutsuzdu, her iki taraf çok sayıda ölü verdi.

¹⁸Yahuda öldü ve geri kalanlar kaçtı.

Yahuda Makabe'nin Cenazesi

¹⁹Yonatan ve Simon kardeşleri Yahuda'yı Modin'de atalarından kalmış olan mezara gömdüler.

²⁰Tüm İsrail ağladı ve Yahuda için büyük yas tuttu. Uzun süre ağıt yaktılar:

²¹"Güçlü erkek için nasıl bir düşüş, o erkek ki tek başına İsrail'i kurtarmıştır!"

²²Yahuda'nın başardığı öteki işler, savaşları, yiğitlikleri ve onun yüce olarak tanımlanmasına yol açan nedenler kaydedilmemiştir, ama bunların sayısı çoktur.

Yahudiler'in Önderi Yonatan

²³Yahuda'nın ölümünden sonra yasayı tanımayanlar İsrail'de gizlendikleri yerlerden çıktılar, kötülük yapanlar yeniden ortaya çıktı.

²⁴O günlerde büyük açlık vardı ve ülkedekiler bunların tarafını tuttu.

²⁵Bakkides inançsızları özellikle seçti ve onları ülke valisi olarak atadı.

²⁶Bu kişiler Yahuda'nın arkadaşlarını izledi, nerede olduklarını araştırıp öğrendi ve onları Bakkides'in huzuruna getirdi. Bakkides onlardan öç aldı ve onları aşağıladı.

²⁷İsrail'de korkunç bir baskı başladı. Peygamberlik devri ortadan kalktığından beri hiç öyle bir şey olmamıştı.

²⁸Ardından Yahuda'nın tüm dostları bir araya gelip Yonatan'a şöyle dediler:

²⁹"Kardeşin Yahuda öldüğünden beri düşmana, Bakkides'e ve ulusumuzdan nefret edenlere karşı oluşacak direnişin önderliğini yapacak kimse çıkmadı.

³⁰"Bu ortamda yöneticimiz ve liderimiz olarak onun yerini alman ve bizimle birlikte savaşman için bugün seni seçtik."

³¹O günden başlayarak Yonatan liderliği kabullendi ve kardeşi Yahuda'nın komutanlık görevini üstlendi.

Yonatan 'ın Düzenlediği Seferler

³²Bakkides haberleri duyunca, Yonatan'ı öldürmek için planlar tasarladı.

³³Ama Yonatan'la erkek kardeşi Simon ve onu destekleyenler bunu öğrendi. Tekoa Çölü'ne sığınıp Asfar'daki su deposunun yakınına kamp kurdular.

³⁴Bakkides Şabat Günü'nde bunu öğrendi ve o da tüm ordusuyla Ürdün Irmağı'nı geçti.

³⁵Yonatan, konvoyun başında bulunan kardeşini dostları olan Nabatalılar'a gönderdi. Amacı, çok yüklü olan eşyalarını saklamalarını onlardan istemektir.

³⁶Ama Medeva'dan Yambrioğulları onlara saldırdı. Yuhanna'yı elindekilerle birlikte ele geçirdiler ve aldıkları ganimetle gittiler.

³⁷Bu olayın ardından Yambrioğulları'nın büyük bir düşün hazırlığında olduğu Yonatan ve kardeşi Simon'a bildirildi. Yambrioğulları, Kenan ülkesinden ileri gelen bir kişinin kızı olan gelinle Nadabat'tan büyük bir kurulla geliyorlardı.

³⁸Kardeşleri Yuhanna'nın kanlı ölümünü anımsayarak dağa çıktılar ve orada gizlendiler.

³⁹Gözcülük yaparken pek çok eşyası olan gürültülü bir alay gördüler. Damat, sağdıçlar ve ailesi, tefler, bando ve askeri kuvvetler eşliğinde gelin alayını karşılamaya geldi.

⁴⁰Pusuya yatan Yahudiler dağdan inip onları öldürdüler. Çok sayıda kişi öldü, sağ kalanlar kaçıp dağa çıktılar ve tüm eşyaları bıraktılar.

⁴¹Düğün yasa, bando müziği ağıta dönüştü.

⁴²Böylece kanı dökülen kardeşlerinin öcünü aldıktan sonra Ürdün Irmağı'nın bataklığına döndüler.

Ürdün Irmağı 'ndan Geçiş

⁴³Bakkides olup bitenleri duyar duymaz, Şabat Günü büyük bir orduyla Ürdün Irmağı'nın sarp kıyısına vardı.

⁴⁴Yonatan askerlerine şöyle dedi: "İleri! Yaşamımız için savaşalım,

⁴⁵çünkü bu gün ne dün gibidir, ne de önceki gün gibi. Görüyorsunuz, hem ön hem de arka taraftan savaşmamız gerek. Bir yandan Ürdün Irmağı'nın suları var, öte yandan bataklık ve çalılık var. Geri çekilmek için bir hattımız yok.

⁴⁶Düşmanın elinden kurtulmayı Tanrı'dan dilemenin zamanıdır."

⁴⁷Yonatan savaşı başlattı. Bakkides'e bir darbe vurmak istiyordu, ama ondan uzaklaşıp geri çekildi.

⁴⁸Sonra Yonatan ve askerleri Ürdün Irmağı'na atlayıp yüzmeye başladılar ve karşı kıyıya geçtiler, ama düşman Ürdün Irmağını geçmedi ve onları kovalamadı.

⁴⁹O gün Bakkides yaklaşık bin kişi yitirdi.

Bakkides tahkimat yapıyor - Alkimos'un ölümü

⁵⁰Bakkides Yeruşalim'e döndü ve Yahudiye'deki kentleri güçlendirdi. Eriha Kenti'nde, Emmaus, Beythoron, Beytel, Timnat, Faraton ve Tefon'da yüksek duvarlarla ve demir çubuklarla kapatılmış kapıları olan kaleler yaptırdı.

⁵¹İsrail'e rahat vermemek için her kentte bir garnizon bıraktı.

⁵²Beytsur ve Gazar kentleriyle kalelerini güçlendirdi, orada besin maddeleriyle askerler bıraktı.

⁵³Ülkenin ileri gelenlerinin oğullarını rehin aldı ve onları Yerusalim Kalesi'nde gözaltında tuttu.

⁵⁴Yüz elli üç yılının ikinci ayında Alkimos, tapınağın iç avlusundaki duvarın yıkılmasını buyurdu, böylece peygamberlerin yaptıklarını bozmuş oldu. Alkimos duvarı yıkmaya başlarken

⁵⁵kendisine inme indi ve başladığı işi bitiremedi. Ağzı tıkanı ve geçirdiği felç konuşmasını ya da ev halkına talimat vermesini engelledi.

⁵⁶Az süre sonra büyük acı çekerek öldü.

⁵⁷Alkimos'un öldüğünü gören Bakkides kralın yanına döndü. Yahudi ülkesi iki yıl barış içinde yaşadı.

Beytbasi Kuşatması

⁵⁸Sonra bütün yasa tanımayan inançsızlar bir plan üzerinde anlaşmaya vardılar: "Şimdi bizim için Bakkides'i geri getirmenin tam zamanıdır, çünkü Yonatan ve onu destekleyenler barış ve güvenlik içinde yaşıyorlar. Bakkides bir gecede hepsini tutuklayabilir."

⁵⁹Ardından Bakkides'e gidip anlaşmaya vardılar.

⁶⁰Bakkides hemen büyük bir güçle yola çıktı ve Yahudiye'deki tüm müttefiklerine gizli talimat göndererek Yonatan'ı ve onu destekleyenleri yakalamalarını buyurdu. Ama bunu yapmayı başaramadılar, çünkü tasarıları öğrenildi.

⁶¹Yonatan'la askerleri ülkede yaklaşık elli kişiyi tutuklayıp öldürdü. Bunlar gizli planda elebaşı olanlardı.

⁶²Sonra Yonatan'la Simon taraftarlarıyla birlikte Beytbasi'nin el değmemiş bölgelerine çekildiler. Yıkık yerlerini onarıp güçlendirdiler.

⁶³Bunu duyan Bakkides tüm ordusunu toplayıp Yahudiye'deki taraftarlarına haber saldı.

⁶⁴Ardından ilerleyip Beytbasi'yi kuşattı. Saldırısı günlerce sürdü ve kuşatmayı sürdürece malzeme hazırladı.

⁶⁵Ama Yonatan, erkek kardeşi Simon'u kentte bırakarak bir avuç askerle kırlara gitti.

⁶⁶Kendi çadırlarında Odomera'yla erkek kardeşlerine ve Fasiron'un oğullarına saldırdı. Onlar da karşı tarafa geçip güçlerini onlarla birleştirdiler.

⁶⁷O arada Simon'la taraftarları kentten çıkarak kuşatma malzemesini ateşe verdiler.

⁶⁸Bakkides'e saldırarak onu yendiler. Tasarılarıyla saldırısının hiç bir sonuç vermediğini gören Bakkides şaşkına döndü

⁶⁹Kızgınlığını, kendisini bu ülkeye saldırmaya teşvik eden yasa tanımayan inançsızlardan çıkardı ve çoğunu ölüme mahkûm etti. Ardından ülkesine dönmeye karar verdi.

⁷⁰Bunu öğrenen Yonatan, barış antlaşmasının imzalanması ve tutsakların serbest bırakılması için ona ulaklar gönderdi.

⁷¹Bu öneriye olumlu bakan Bakkides, Yonatan'ın isteklerini kabul etti ve yaşadığı sürece kötülük etmeyeceğine ant içti.

⁷²Yahuda ülkesinde tutsak ettiği kişileri Yonatan'a teslim ettikten sonra ülkesine geri döndü. Onların sınırlarına bir daha yaklaşmadı.

⁷³Kılıç artık İsrail'i tehdit etmiyordu. Yonatan Mikmas'a yerleşti, orada halkı yargıladı ve İsrail'i Tanrıyı tanımayanlardan temizledi.

İskender Epifanes Yonatan 'ı Başkâhin Atıyor

10Yüz altmış yılında Epifanes ünvanını alan, Antiyokus oğlu İskender Ptolemais'e varıp orayı ele geçirdi. İyi karşılandı ve orayı yönetmeye başladı.

²Bunu duyan Kral Dimitrios çok büyük bir ordu toplayıp onunla savaşmak için yola çıktı.

³Dimitrios ayrıca Yonatan'a uzlaşmak için bir mektup gönderdi. Mektubun amacı onun onurunu arttırmaktı.

⁴Şöyle düşündü: "Bu insanlarla anlaşmak için ilk önce bizim harekete geçmemiz uygun olur, yoksa bize karşı İskender'le birleşebilirler.

⁵Kendilerine, kardeşlerine ve ulusuna yaptığımız kötülükleri unutmamıştır."

⁶Dimitrios bir ordu toplaması ve silah yapması için Yonatan'a izin verdi. Kendisini onun müttefiki olarak tanımlamasını, ayrıca kalede bulunan rehinelerin Yonatan'a teslim edilmesini istedi.

⁷Yonatan doğruca Yeruşalim'e gitti, tüm ulusun ve kaledeki kişilerin önünde mektubu okudu.

⁸Kralın Yonatan'a bir ordu toplama yetkisi verdiğini duyunca herkes dehşete kapıldı.

⁹Kaledekiler rehineleri Yonatan'a teslim ettiler, o da onları ailelerine gönderdi.

¹⁰Ardından Yonatan Yeruşalim'e yerleşti ve kenti yeniden kurup onarmaya başladı.

¹¹Bu işten sorumlu olanlara, Siyon Dağı'nın etrafında duvarlar ve savunma sistemleri yaparken bu iş için dört köşe yontulmuş taşlar kullanmalarını buyurdu. Böylece yapı daha sağlam olacaktı. Her şey istediği gibi yapıldı.

¹²Bakkides'in yaptığı kalelerde yaşayan yabancılar oradan gittiler.

¹³İşlerini bırakıp birer birer kendi ülkelerine döndüler.

¹⁴Yalnız Beytsur'da yasayı ve buyrukları terkedenlerden bir kaç kişi bulunuyordu, oraya sığınmışlardı.

¹⁵Kral İskender, Dimitrios'un Yonatan'a verdiği sözleri duydu. Aynı zamanda Yonatan'la erkek kardeşlerinin yaptıkları savaşlar, gösterdikleri yiğitlik ve geçirdikleri zorlu deneyimler konusunda kendisine bilgi verildi.

¹⁶Kral İskender hayretini açığa vurdu: "Ona benzer bir kişi bulabilecek miyiz? Bir an önce dostluğunu kazanalım ve müttefikimiz olsun!"

¹⁷Ardından ona bir mektup yazıp şöyle dedi:

¹⁸"Kral İskender'den kardeşi Yonatan'a selamlar!

¹⁹Senden bizimle dost olmaya hazır, güçlü bir eylem adamı olarak söz edildiğini duyduk.

²⁰Bu nedenle biz de seni bugün ulusunun başkâhini olarak atadık ve sana 'Kralın Dostu' ünvanını verdik. Çıkarlarımızı inceleyip bizlerle dostça ilişkiler sürdürmeni bekliyoruz." Aynı zamanda Kral İskender Yonatan'a mor renkte uzun bir giysi ve altın bir taç gönderdi.

²¹Yonatan yüz altmış yılının yedinci ayında, Çardak Bayramı'nda bu kutsal giysileri giydi. Ardından ordular toplamaya ve çok sayıda silah yapmaya başladı.

1. Dimitrios'tan Yonatan'a Mektup

²²Olanları duyunca Dimitrios'un canı sıkıldı.

²³Şöyle dedi: "Biz ne yaptık da İskender bizden önce davranıp Yahudiler'in dostluğunu kazandı ve durumu güçlendirdi?"

²⁴Ben onlara bir çağrı yapacağım. Beni desteklemeleri için ilerlemelerini sağlayacak olanaklar ve para önereceğim."

²⁵Onlara şöyle yazdı: "Kral Dimitrios'tan Yahudi ulusuna selamlar!

²⁶Bizimle yaptığınız antlaşmaya uyduğunuzu, bizlerle dostça ilişkilerinizi devam ettirdiğinizi ve düşmanlarımızın tarafını tutmadığınızı duyduk. Bu bizi çok memnun etti.

²⁷Bizimle sözünüzde durmakta devam ederseniz, bizim için yaptıklarınızın karşılığını fazlasıyla öderiz.

²⁸Sizlere pek çok armağanlar verip ayrıcalık tanırız.

²⁹Bundan böyle sana ve tüm Yahudiler'e ayrıcalık tanıyorum. Vergi, tuz için aidat ve zorunlu olarak ödenen taç parasını ödemeyeceksiniz.

³⁰Ağaçlardan toplanan meyvelerin yarısıyla ekili tohumun üçte biri benim hakkım olmasına rağmen, bugünden başlayarak sonsuza dek Yahudi ülkesine ve ona bağlı Samiriye'yle Galile bölgesine bu konuda özgürlük tanıyorum.

³¹Yeruşalim ve toprakları kutsal olacak, ondalık vergisiyle öbür vergilerden muaf tutulacaktır.

³²Yeruşalım Kalesi'ni kontrol etmekten vazgeçiyorum. Bu işi başkâhine bırakıyorum. O da kendi seçeceği bir garnizonla orayı yönetecektir.

³³Krallığımın herhangi bir yerinde Yahudiye ülkesinden tutsak edilen tüm Yahudiler fidye ödenmeden özgür olacaktır. Tüm Yahudiler'in vergilerden muaf tutulacağını bildiririm. Çiftlik hayvanları da buna dahildir.

³⁴Tüm bayramlar, Şabat günleri, ayın yay biçiminde olduğu günler, özel tören günleri, bayram öncesi ve sonrası üç gün, krallığımda yaşayan tüm Yahudiler için af ve temize çıkma günleri olacaktır.

³⁵Herhangi bir nedenle onların peşine düşmeye ya da onlara saldırmaya kimsenin hakkı olmayacaktır.

³⁶"Kralın kuvvetlerine otuz bin Yahudi katılacak ve kralın diğer askerleri gibi geçimleri sağlanacaktır.

³⁷Bir bölümü kralın başlıca kalelerinde kalacak, öbürleri de krallığımızda güvenilen kişilerin atandığı yerlere gönderilecektir. Kralın Yahuda ülkesi için bildirdiği gibi subayları ve komutanları kendi aralarından atanacak ve kendi yasalarına göre yaşayacaktır.

³⁸"Samiriye bölgesinden Yahudiye'ye bağlanan üç bölgeye gelince, Yahudiye ile bir bütün oluşturacak, tek bir yöneticiye bağlı olacaklar. Ancak başkâhinin otoritesini tanıyacaklardır.

³⁹Yeruşalım'deki tapınağa Ptolemais'i ve çevresini armağan ettim. Böylece gelirleriyle halkın tapınmasının giderleri karşılanacaktır.

⁴⁰Kişisel olarak on beş bin gümüş para armağan ediyorum. Bu para kralın her yıl çeşitli yerlerden aldığı gelire karşı gider olarak kaydedilecektir.

⁴¹Önceki yıllarda yöneticilerin ödemediği tüm paralar, tapınakta yapılan onarım çalışmalarını karşılamak için kullanılacaktır.

⁴²Ayrıca yıllık hesaplardan anlaşılacağı gibi, her yıl tapınaktan alınan beş bin gümüş para, bundan böyle ayinleri yöneten kâhinlere gelir olarak bırakılacaktır.

⁴³Kraliyet hazinesine veya başka yere borçlu olup da Yeruşalım'deki tapınağa veya o yöreye sığınan kişi, krallığımdaki tüm mal varlığıyla özgür olacaktır.

⁴⁴Tapınağın yapımına ve onarımına gelince, tüm giderler kraliyet hazinesi tarafından karşılanacaktır.

⁴⁵Yeruşalım'in duvarlarının yeniden yapılması ve çevresinin güçlendirilmesi için gereken para kraliyet hazinesi tarafından karşılanacak ve Yahudiye'deki öbür kent duvarlarının yeniden yapımı da aynı biçimde karşılanacaktır."

Yonatan Dimitrios'un Önerilerini Reddediyor

⁴⁶Yonatan ve ulusu bu önerileri duydukları zaman inanmadılar ve onları onaylamadılar. Çünkü Dimitrios'un İsrail'de yaptığı kötülükleri ve kendilerine acımasızca yaptığı baskıyı anımsadılar.

⁴⁷İskender'in tarafını tuttular, çünkü onu olağanüstü iyilik eden bir kişi olarak kabullenmişlerdi ve sürekli onun müttefiki oldular.

⁴⁸Ardından İskender büyük kuvvetler topladı, Dimitrios'un karşısında durumu saptadı.

⁴⁹İki kral savaşımaya başladı. İskender'in ordusu çekildi, Dimitrios onun peşine düşüp askerlerini bozguna uğrattı.

⁵⁰Günbatımına dek çarpışma sürdü, ama Dimitrios o gün öldürüldü.

Yonatan 'ın Askeri Danışman ve Genel Vali Olması

⁵¹İskender, Mısır Kralı Ptolemi'ye elçilerle aşağıdaki mesajı gönderdi:

⁵²"Artık krallığıma döndüm, atalarımın tahtına çıktım. Dimitrios'u ezip gücümü kanıtladım, böylece ülkemizin kontrolünü elde ettim.

⁵³Çünkü onunla savaştım ve gerek kendisini gerekse ordusunu yok ettik ve şimdi onun krallığında tahta çıktım.

⁵⁴Öyleyse, şimdi bir dostluk antlaşması imzalayalım. Kızını bana ver, damadın olayım ve her ikinize, gerek sana gerekse ona yaraşır armağanlar vereyim."

⁵⁵Kral Ptolemi şöyle yanıtladı: "Atalarının ülkesine dönüp onların tahtına çıktığın gün kutlu olsun!

⁵⁶Mektubundaki önerilerini hemen yapacağım, ama beni Ptolemais'te karşıla. Böylece birbirimizi görelim ve istediğin gibi kayınbaban olurum."

⁵⁷Ptolemi, kızı Kleopatra ile birlikte Mısır'dan ayrıldı ve yüz altmış iki yılında Ptolemais'e vardı.

⁵⁸Kral İskender onları karşıladı. Ptolemi kızı Kleopatra'yı onunla evlendirdi. Ptolemais'te krallara yaraşır görkemli bir düğün yaptılar.

⁵⁹Ardından Kral İskender gelip kendisiyle görüşmesi için Yonatan'a yazdı.

⁶⁰Yonatan görkemli biçimde Ptolemais'e geldi ve iki kralla buluştu. Onlara ve dostlarına gümüş, altın ve bir çok armağanlar verdi. Onların üzerinde iyi bir izlenim bıraktı.

⁶¹Bu arada İsrail'den* inancından dönen birçok kişi Yonatan'ı suçlamak için bir araya geldi, ama kral onları önemsemedi.

**Yunanlaşmaya taraftar olan Yahudiler.*

⁶²Yonatan'ın giysilerini çıkarmasını ve mor renkteki giysileri giymesini buyurdu. Kralın isteği yerine getirildi.

⁶³Ardından kral, Yonatan'ı yanına oturttu ve subaylarına şöyle dedi: "Kentin merkezine dek onunla birlikte gidin, hiç kimsenin herhangi bir nedenle onu suçlamaması ona Saldırmaması gerektiğini bildirin."

⁶⁴Bunun üzerine Yonatan'ı suçlayanlar, onun mor renkte giysiler giydiğini ve bu bildiri ile onurlandırıldığını görünce kaçtılar.

⁶⁵Ardından kral, Yonatan'ı onurlandırıp ilk dostları arasına kattı, onu askeri danışman ve genel vali atadı.

⁶⁶Sonra Yonatan barış içinde ve sevinçle Yeruşalim'e döndü.

Yonatan Suriye Valisi Apolonyus'u Yeniyor

⁶⁷Yüz altmış beş yılında, Dimitrios oğlu Dimitrios Girit'ten atalarının ülkesine geri döndü.

⁶⁸Kral İskender bunu duyunca karamsarlığa kapıldı ve Antakya'ya çekildi.

⁶⁹Dimitrios Apolonyus'u Kili-Suriye valiliğine atadı. Apolonyus büyük bir kuvvet toplayıp Yamniya'daki kampından Başkâhin Yonatan'a aşağıdaki mesajı yolladı:

⁷⁰"Bize karşı başkaldırdın, ama tümüyle yalnızsın. Şimdi senin yüzünden gülünç duruma düşüyorum ve olup bitenler başıma kakılıyor. Niçin gücünü dağlarda bize karşı kullanıyorsun?

⁷¹Kuvvetlerine o denli güveniyorsan şimdi aşağıya in ve ovada karşılaşalım. Böylece birbirimizin yeteneğini sınavalım. Kentler tüm gücüyle benim tarafımı tutuyor.

⁷²Benim kim olduğumu ve bizleri kimin desteklediğini sor da öğren! Bize karşı koyamayacağını söyleyeceklerdir, çünkü ataların kendi topraklarında bizim tarafımızdan iki kez bozguna uğratıldı.

⁷³Ayrıca vadide atlı askerlere ve bu büyük orduya karşı koyamazsın, çünkü ovada ne taş ne kaya ne de saklanılacak bir yer vardır."

⁷⁴Apolonyus'un mesajını alan Yonatan canlandı, seçtiği on bin askerle Yeruşalim'den ayrıldı. Kardeşi Simon da takviye kuvvetleriyle ona katıldı.

⁷⁵Yonatan kuvvetleriyle Yafa'ya dek geldi. Apolonyus'un Yafa'da garnizonu vardı, bu nedenle halk Yonatan'a kapıları açmamıştı. Ama Yonatan saldırıya geçince,

⁷⁶halk korkup kapıları açtı ve Yonatan Yafa'yı ele geçirdi.

⁷⁷Apolonyus olanları duyunca üç bin atlı asker ve büyük bir ordu topladı, Azotus'tan geçecekmiş gibi oraya gitti. Ovaya dek ilerledi, çünkü atlı askerleri kalabalıktı ve onlara güveniyordu.

⁷⁸Yonatan Azotus'a dek onun peşinden gitti ve iki ordu savaşmaya başladı.

⁷⁹Apolonyus arka tarafa gizlice bin atlı asker bırakmıştı.

⁸⁰Yonatan ise arkasında kurulan tuzağı biliyordu. Apolonyus'un atlı askerleri Yonatan'ın ordusunu sardı ve sabahtan akşama dek askerlerine ok attı.

⁸¹Ama Yonatan'ın buyruklarına uyan askerleri direndi ve düşman atları yorgun düştü.

⁸²Böylece Simon kendi kuvvetleriyle katkıda bulunabildi. Sık saflarda yürüyen mızraklı ve kalkanlı asker alayının etrafını çevirdi ve onu parçalayıp bozguna uğrattı.

⁸³Atlı askerler ovada dağılıp Azotus'a kaçtılar ve orada tapındıkları putun tapınağı Beytdagon'a sığındılar.

⁸⁴Ama Yonatan Azotus'u ve çevredeki kentleri ateşe verdi, her yeri yağma etti. Dagondaki tapınağı içindeki tüm kaçaklarla birlikte ateşe verdi.

⁸⁵Düşman kayıpları, kılıçtan geçirilenler ve yakılanlar içinde olmak üzere yaklaşık sekiz bin kişiyi buluyordu.

⁸⁶Yonatan oradan ayrıldı, Askalon'un karşısında kamp kurdu. Halk büyük törenlerle dışarı çıkıp onu karşıladı.

⁸⁷Ardından Yonatan adamlarıyla beraber, savaş ganimetleriyle yüklü olarak Yeruşalim'e döndü.

⁸⁸Kral İskender olup bitenleri duyduğu zaman, Yonatan'ı yeniden onurlandırdı.

⁸⁹Ona genellikle kralın kuzenlerine verilen türden altın bir broş gönderdi, Ekron'la tüm topraklarının mal sahipliğini ona verdi.

İskender'in Ölümü

11 O zaman Mısır Kralı kıyıdaki kum kadar kalabalık, pek çok gemisi olan bir ordu topladı. Düzenbazlıkla İskender'in krallığını ele geçirip kendi krallığına katmayı denedi.

²Barış sözcükleriyle Suriye'ye doğru yola çıktı. Kentlerde yaşayan halk ona kapılarını açtı, onu karşılamaya geldi. Çünkü Ptolemi onun kayınbabası olduğundan Kral İskender'in buyruğu bu yoldaydı.

³Ama kentlere girince Ptolemi her birinde bir garnizon bıraktı.

⁴Azotus'a varınca Dagon'da ateşe verilen tapınak, Azotus ve çevresindeki yıkıntılar, etrafa yayılmış cesetler ve savaşta Yonatan'ın yakarak öldürdüğü kişilerin yol boyunca üst üste yığılmış kavrulmuş cesetleri kendisine gösterildi.

⁵Yonatan'ın etkinlikleri krala anlatıldı. Halk kralın bu işi beğenmeyeceğini umut ediyordu, ama kral hiç bir şey söylemedi.

⁶Ardından Yonatan görkemli biçimde kralı karşılamak üzere Yafa'ya gitti. Orada birbirlerini karşılayıp geceyi geçirdiler.

⁷Yonatan, Eleuterus Irmağı'na dek kralla birlikte gitti ve ardından Yeruşalim'e döndü.

⁸Kral Ptolemi'ye gelince, denize yakın Selefke'ye* dek kıyıdaki kentleri ele geçirdi ve bu arada İskender'e karşı kötü tasarılarını eksiksiz duruma getirdi.

**Antakya'nın limanı.*

⁹Kral Dimitrios'a ulaklar gönderdi ve şöyle dedi: "Haydi gel, bir antlaşma imzalayalım. Şimdi İskender'de olan kızımı sana veririm ve sen de babanın krallığını yönetirsin.

¹⁰Beni öldürmeye çalışan bu adama kızımı verdiğime pişmanım."

¹¹İskender'in krallığına göz diktiğinden onu bu şekilde suçladı.

¹²Kral kızını alıp gitti ve onu Dimitrios'a verdi. İskender'le ilişkisini kesti ve açıkça düşman oldular.

¹³Ardından Ptolemi Antakya'ya girdi ve Asya tacını giydi. Artık başında iki taç vardı, Mısır ve Asya taçları.

¹⁴O arada Kral İskender Kilikyadaydı, çünkü yöre halkı başkaldırmıştı.

¹⁵Ama olup bitenleri duyunca, savaşmak için rakibinin üzerine yürüdü. O arada Ptolemi'nin askerleri de saf tuttu. Ptolemi İskender'i büyük bir kuvvetle karşılayıp yendi.

¹⁶İskender Arabistan'a sığındı ve Kral Ptolemi zaferini törenlerle kutladı.

¹⁷Arap Zavdiel İskender'in başını kesip Ptolemiye gönderdi.

¹⁸Üç gün sonra Kral Ptolemi öldü ve kalelerdeki Mısır garnizonları oranın halkı tarafından öldürüldü.

¹⁹Böylece yüz altmış yedi yılında Dimitrios kral oldu.

Dimitrios'la Yonatan Arasındaki İlişkiler

²⁰Aynı zamanda Yonatan Yahudiye'deki erkekleri toplayıp Yerusolaim Kalesi'ne saldırmak üzere hazırlandı

ve çok sayıda kuşatma makineleri yaptı.

²¹Ama ülkelerinden tiksinen yasa tanımayan inançsız bazı kişiler krala ulaşip Yonatan'ın kaleyi kuşattığını ona bildirdiler.

²²Haberler kralı öfkелendirdi. Hemen yola çıkıp Ptolemis'e vardı. Yonatan'a yazıp kuşatmayı kaldırmasını ve bir konferans için en yakın bir tarihte bir araya gelmelerini istedi.

²³Bunları duyunca Yonatan kuşatmanın sürmesini buyurdu. Ardından İsrail'in devlet işlerinden anlayan önder ve kâhinlerinden oluşan bir kurul seçti. Özellikle tehlikeyi göze alarak

²⁴kralla buluşmak üzere Ptolemis'e giderken beraberinde gümüş, altın, giysiler ve bir çok armağanlar götürdü. Kralın gözüne girmeyi başardı.

²⁵Ülkesinden yasa tanımayan inançsız bir iki kişinin onu suçlamasına karşın,

²⁶kral ona selefleri gibi davrandı ve tüm dostlarının önünde ona değer verdi.

²⁷Yonatan'ın başkâhinliğini ve tüm rütbelerini onayladı. Onu yakın dostları arasına aldı.

²⁸Yonatan kralın Yahudiye'den ve Samiriye'nin üç bölgesinden vergi almamasını istedi. Bunun karşılığında üç yüz gümüş talant ödemeye söz verdi.

²⁹Kral kabul edip durumu anlatan aşağıdaki bildiriye Yonatan'a yazdı:

Yahudiler 'e Ayrıcalık

³⁰"Kral Dimitrios'tan kardeşi Yonatan'a ve Yahudi ulusuna selamlar!

³¹Sizin hakkınızda kuzenimiz Lastenes'e yazdık. Şimdi de size bu bildirinin bir kopyasını gönderiyoruz.

³²Kral Dimitrios'tan babası Lastenes'e selamlar!

³³Yahudi ulusu dostumuzdur ve bize karşı sorumluluklarını yerine getirmektedir. Bize karşı gösterdiği iyi niyet nedeniyle ne denli cömert olduğumuzu onlara göstermeye karar verdik.

³⁴Yahuda ülkesiyle Aferema, Lidda ve Ratamin adındaki üç bölgenin onların olduğunu bildiriyoruz. Bu toprakları Yahudiye tüm sömürgeleriyle birlikte Samiriye ülkesinden almıştı. Bu tutum Yeruşalim'de kurban kesenlerin yararınadır. Eskiden kral her yıl onlardan vergi alırdı. Bu para da elde edilen ekinden ve meyvelerden ödenirdi. Ama şimdi yeni bir durum söz konusu.

³⁵Öbür haklarımıza gelince, bize ödenmesi gereken ondalıklar, vergiler, tuzlu bataklıklar ve kraliyet vergileri bugünden başlayarak tümüyle kaldırılmıştır.

³⁶Bugünden başlayarak sonsuza dek bunların hiçbirisi toplanmayacaktır.

³⁷Yonatan'a verilmek ve Kutsal Dağda herkesin görebileceği bir yere asılmak üzere bu metnin bir kopyasını hazırlamak bizim sorumluluğumuz olacaktır."

Yonatan II. Dimitrios'u Kurtarıyor

³⁸Kral Dimitrios, yönetimindeki ülkenin barış içinde olduğunu ve kimsenin ona karşı koymadığını görünce, ordusunu dağıttı ve askerlerini evlerine gönderdi. Ancak ülkelerin adalarından sağladığı yabancı askerlerin görevlerini sürdürmelerini istedi. Böylece atalarına hizmet eden kıdemli askerlerinin düşmanlığını kazandı.

³⁹İskender'i eskiden destekleyenlerden Trifo, tüm askerlerin Dimitrios'a karşı söylendiğini görünce, İskender'in genç oğlu Antiyokus'u yetiştiren Arap Yamleku ile ilişki kurarak

⁴⁰İskender'in oğlunu kendisine vermesi için direndi. Onu babasının yerine kral yapmayı amaçlıyordu. Trifo Dimitrios'un kararını ve askerlerinin ne denli gücendiğini ona açıkladı ve orada uzun zaman kaldı.

⁴¹O arada Yonatan Kral Dimitrios'a haber göndererek kaledeki askerlerini Yeruşalim'den çekmesini ve kalelerdeki garnizonları dağıtmasını istedi. Çünkü bu kuvvetler İsrail'le sürekli çarpışıyordu.

⁴²Dimitrios Yonatan'a şu mesajı gönderdi: "Senin ve ulusun için bunları yapmakla kalmayacağım, bundan öte uygun bir fırsat düşerse, seni ve ulusunu onurlandıracam."

⁴³Bu ortamda bana yardımcı kuvvetler gönderirsen iyi edersin, çünkü bütün askerlerim kaçtı."

⁴⁴Yonatan Antakya'ya üç bin deneyimli asker gönderdi. Askerler oraya varınca kral çok sevindi.

⁴⁵Kent halkından yaklaşık yüz yirmi bin kişi kentin merkezinde toplandı. Amaçları kralı öldürmekti.

⁴⁶Kral saraya sığındı. O arada halk kentin yollarını ele geçirip saldırıya geçti.

⁴⁷Ardından kral Yahudiler'e başvurup yardım istedi. Onlar da onun çevresinde toplandılar. Sonra kente dağıldılar ve o gün yaklaşık yüz bin kişiyi öldürdüler.

⁴⁸Kenti ateşe verdiler, pek çok ganimet aldılar ve kralın güvenliğini sağladılar.

⁴⁹Yahudiler'in kenti ele geçirdiğini gören halk yürekliliğini yitirip krala şöyle bağırdı:

⁵⁰"Barışı sağla ve Yahudiler'in bize ve kente karşı savaşını durdur."

⁵¹Ardından silahlarını atıp barış yaptılar. Yahudiler kralın ve krallıktaki herkesin gözünde yücelmişti. Krallıkta ünlü olduktan sonra yüklü ganimetle Yerusâlim'e döndüler.

⁵²Kral Dimitrios krallığında ve tahtında kalmayı sürdürdü ve yönetimi altındaki ülkede dirlik oldu.

⁵³Ama verdiği sözleri tutmadı, yalancı olduğunu kanıtladı ve Yonatan'la bozuştı. Yonatan'ın ona yaptığı yardımların karşılığında hiçbir şey vermedi, tam tersine her fırsatta Yonatan'a engel oldu.

Yonatan II. Dimitrios'a Karşı Koyuyor

⁵⁴Ardından Trifo küçük Antiyokus'la* geri döndü, o da kral oldu ve taç giydi.

* *IV. Antiyokus Diyonisos.*

⁵⁵Dimitrios'un çabucak işlerine son verdiği tüm askerler Antiyokus'un tarafına geçtiler ve Dimitrios'la savaştılar. O da tehlikeden kaygılanıp kaçtı.

⁵⁶Trifo filleri yakalayıp Antakya'yı ele geçirdi.

⁵⁷Bunun üzerine genç Antiyokus Yonatan'a aşağıdaki mektubu yazdı: "Başkâhinliğini onaylıyorum, seni dört bölgenin yöneticisi ve ayrıca kralın dostlarından biri olarak atıyorum."

⁵⁸Antiyokus Yonatan'a altın sofra takımı gönderdi, kendisine altın tasta içme hakkı tanıdı, mor giysiler giyebileceğini, altın broş takabileceğini bildirdi.

⁵⁹Yonatan'ın kardeşi Simon'u Sur'un Merdiveni'nden Mısır'ın sınırlarına dek vali atadı.

⁶⁰Bunun üzerine Yonatan yola çıktı, Fırat Irmağı'nın batı yakasındaki tüm kentleri dolaştı. Tüm Suriye ordusu onu destekledi. Askalon'a varınca halk onu görkemli bir biçimde karşıladı.

⁶¹Ardından Gaza'ya gitti, ama Gaza halkı ona kentin kapılarını açmadı. Yonatan da kenti kuşattı ve çevresini ateşe verip yağmaladı.

⁶²Gaza halkı Yonatan'a yalvarınca Yonatan onlarla barış konusunda anlaştı, ama yöneticilerin oğullarını rehine olarak aldı ve Yeruşalim'e gönderdi. Sonra ülkede yolculuğunu sürdürerek Şam'a dek gitti.

⁶³Yonatan Dimitrios'un generallerinin büyük bir orduyla Galile'ye, Kadeş'e geldiğini duydu. Onların amacı Yonatan'ın ilgisini başka yöne çekip görevini unutmasını sağlamaktı.

⁶⁴Yonatan kardeşi Simon'u ülkede bırakıp onları karşılamaya gitti.

⁶⁵Simon Beytsur'u kuşattı, oraya her gün saldırıp halkı kuşatma altında tuttu. Sonunda halk barış istedi. Simon barış konusunda onlarla anlaştı,

⁶⁶ama onları kentten sürdü. Kenti ele geçirip oraya bir garnizon bıraktı.

⁶⁷Bu arada Genesaret Gölü yöresinde kamp kurmuş olan Yonatan'la ordusu erkenden kalkıp yola çıktı. Sabahleyin Hasor Ovası'na vardı.

⁶⁸Yabancıların ordusu Yonatan için dağlarda bir tuzak kurduktan sonra onunla savaşmak için ilerledi. Bir taraftan ordu onların üstüne yürürken,

⁶⁹öte yandan dağlarda tuzak kurmuş olan askerler ortaya çıktı ve ilk önce onlar saldırdı.

⁷⁰Yonatan'ın tüm askerleri kaçtı. Ordusunun genarelleri olan Avşalom oğlu Matatıyas'la Kalfi oğlu Yahuda'dan başkası kalmadı.

⁷¹Bunun üzerine Yonatan giysilerini yırttı, başına toprak döküp dua etti.

⁷²Ardından geri dönüp savaştı ve düşmanı bozguna uğrattı, böylece düşman kaçtı.

⁷³Yonatan'ın ordusundan kaçan askerler olup bitenleri görünce geri döndüler. Yonatan'la birlikte kamp kurmuş olduğu Kadeş'e dek düşmanı kovaladılar. Oraya varınca kendileri kamp kurdular.

⁷⁴O gün yabancı askerlerden yaklaşık üç bin kişi öldü. Sonra Yonatan Yeruşalim'e geri döndü.

Yonatan 'ın Ispartalılar'la İlişkileri

12 Yonatan koşulların kendisi için elverişli olduğunu görünce, Romalılar'la dostluk antlaşmasını onaylamak ve yenilemek için Roma'ya seçkin bir kurul gönderdi.

²Aynı amaçla Ispartalılar'a ve çeşitli yerlere mektup gönderdi.

³Ulaklar Roma'ya varınca senatoya gidip şu açıklamayı yaptılar: "Başkâhin Yonatan ve Yahudi ulusu onlarla dostluk ve ittifak antlaşmasını yenilemeniz için bizi gönderdiler."

⁴Romalılar da Yahuda ülkesine güvenle varabilmeleri için ulakların eline himaye belgesi niteliğinde mektuplar verdiler.

⁵Yonatan'ın Ispartalılar'a yazdığı mektubun örneği şöyledir:

⁶"Başkâhin Yonatan, ulusun senatosu, kâhinler ve tüm Yahudi ulusundan Ispartalı kardeşlerine selamlar!

⁷Geçmişte krallarınızdan biri olan Areyos tarafından Başkâhin Oniyas'a bir mektup gönderilmişti. O mektup kardeş olduğumuzu bildiriyordu. Size o mektubun bir örneğini gönderiyoruz.

⁸Oniyas elçinizi onurlandırdı ve mektubu kabul etti. Söz konusu mektup dostluk ve antlaşmadan söz ediyordu.

⁹Bize gelince, elimizdeki Kutsal Kitaplar bizi avutmaktadır. Ama bunlara gereksinmemiz olmamasına karşın,

¹⁰sizinle kardeşçe dostluğumuzu yenilemek istiyoruz. Sizin için bir yabancı olmak istemiyoruz. Çünkü bize söz konusu mektubu gönderdiğinizden beri çok zaman geçti.

¹¹Ancak şunu bilmenizi istiyoruz, sürekli olarak, her fırsatta, bayramlarımızda ve önemli günlerimizde dua ederken ve kurban keserken sizi anımsıyoruz. Gerçekten kardeşleri anımsamak uygundur ve böyle olması gerekir.

¹²Ününüz bizi sevindiriyor.

¹³Bize gelince, pek çok sıkıntı geçirdik, savaşlara katıldık ve çevredeki krallar bizimle savaştı.

¹⁴Bu savaşlar sürerken sizi ya da öbür dost ve müttefiklerimizi tedirgin etmek istemedik.

¹⁵Ama şimdi, Tanrı'nın yardımıyla düşmanlarımızdan kurtulduk ve alçalan onlar oldu.

¹⁶Biz de Antiyokus oğlu Numenius'la Yason oğlu Antipater'i Romalılar'la eskiden var olan dostluk ve ittifak antlaşmasını yenilemek için Roma'ya göndermeyi uygun bulduk.

¹⁷Onlara sizi ziyaret etmelerini, sizinle selamlaşmalarını buyurduk ve kardeşliğimizin yenilenmesiyle ilgili mektubumuzu size vermelerini istedik.

¹⁸Bize bir yanıt gönderirseniz size gönül borcu duyarız."

¹⁹Oniyas'a gönderilen mektubun örneği şöyledir:

²⁰"Isparta Kralı Areyos'tan Başkâhin Oniyas'a selamlar!

²¹İspartalılar'la Yahudiler'i ilgilendiren bir belgeden onların kardeş oldukları ve İbrahim soyundan geldikleri anlaşılmıştır.

²²Bunu öğrendiğimize göre, iyi olduğunuzu bize bildirirseniz, size gönül borcu duyarız.

²³Size mesajımız şudur: Sürüleriniz ve mal varlığınız bizimdir, bizimkiler de sizindir. Ulaklarımıza size bu yolda bir mesaj iletmeleri için bilgi veriyoruz."

Yonatan'la Simon'un Seferleri

²⁴Yonatan, Dimitrios'un generallerinin kendisiyle savaşmak üzere daha büyük bir orduyla geri döndüklerini öğrendi.

²⁵Bu nedenle Yonatan Yeruşalim'den ayrıldı, onlarla karşılaşmak için Hama bölgesine gitti. Yonatan bu olayı ertelemek istemiyordu, çünkü onların ülkeyi ele geçirmek amacıyla hazırlanmalarını istemiyordu.

²⁶Yonatan düşman kampına casuslar gönderdi. Casuslar geri dönünce Yahudiler'e geceleyin saldırmak üzere düşmanın saf tuttuğunu bildirdiler.

²⁷Güneş batınca Yonatan, askerlerinin silahlı olarak nöbet tutmalarını istedi. Geceleyin savaşmaya hazır olmalarını bildirdi, kampın çevresine ve ilerisine nöbetçiler koydu.

²⁸Yonatanla askerlerinin savaşmaya hazır olduğunu öğrenince düşman korktu. Düşman askerleri titreyen yürekleriyle kamplarında ateş yaktı.²⁹Parlayan ateşleri gören Yonatan ve askerleri düşmanın geri çekildiğini ancak sabahleyin öğrenebildi.

³⁰Yonatan peşlerinden gittiye de onlara yetişemedi, çünkü Eleuterus Irmağı'nı geçmişlerdi.

³¹Ardından Yonatan yönünü değiştirip Zabadi adındaki Araplar'a saldırdı. Onları yendi ve yağma etti.

³²Sonra Yonatan kampı kaldırıp Şam'a gitti. Oradan tüm ülkeyi dolaştı.

³³O arada Simon da yola çıkmış ve Askalon'la çevredeki kalelere dek ilerlemişti. Ardından Yafa'ya yöneldi, orayı ele geçirmek amacıyla çarçabuk davrandı.

³⁴Çünkü Yafa halkının bu kaleyi Dimitrios'u destekleyenlere vermeyi düşündüğünü duymuştu. Simon orada bir garnizon bıraktı.

Yeruşalim 'de Yapı İşleri

³⁵Yonatan geri dönünce ulusun ileri gelen ve deneyimli kişilerini toplantıya çağırdı ve onlarla birlikte Yahudiye'de kaleler yapmaya karar verdi.

³⁶Ayrıca Yeruşalim'in duvarlarını yükseltmeye ve kale ile kent arasında yüksek bir engel koymaya karar verdi. Böyle bir engel kaleyi kentten ayıracaktı. Böylece orada yaşayanlar alım satımla uğraşmayacaktı.

³⁷Kenti yeniden kurmak için toplandılar. Doğudaki vadi üzerindeki duvar düşmüştü. Kafenata adındaki bölgeyi onardı.

³⁸O arada Simon Sefela'da Adidayı yeniden kurdu, güçlendirip sürgülü kapılar yaptırdı.

Yonatan Düşmanlarının Eline Düşüyor

³⁹Trifo'nun tutkusu Asya Kralı olup taç giymek ve Kral Antiyokus'u zararsız duruma getirmektir.

⁴⁰Yonatan'ın ona engel olabileceğini düşünüyor ve kaygılanıyordu. Bundan öte, Yonatan'ın kendisiyle savaşılabileceğini düşünüyordu. Böylece Trifo yola çıkıp Beytşean'a geldi. Yonatan'ı tutuklayıp öldürmek için sözde bir neden bulmayı umut ediyordu.

⁴¹Yonatan onun yolunu kesmek için yola çıktı, savaşa hazır seçkin kırk bin askerle Beytşean'a geldi.

⁴²Trifo Yonatan'ın büyük bir kuvvetle geldiğini görünce ona karşı koymaya cesaret edemedi.

⁴³Bunun üzerine Trifo Yonatan'ı onurlandırdı, tüm dostlarına onu övdü ve ona armağanlar verdi. Dostlarına ve askerlerine Yonatan'ın buyruklarına kendi buyruklarıymış gibi uymalarını söyledi.

⁴⁴Yonatan'a şöyle dedi: "Niçin bu insanları yoruyorsun? Aramızda bir savaş tehdidi yok ki.

⁴⁵Askerleri evlerine gönder, kendine bir kaç koruyucu asker seç ve benimle Ptolemais'e gel. Öbür kalelerle, geri kalan askerlerle ve tüm memurlarla orasını sana devredeceğim. Ardından evime döneceğim, gerçekten buraya bu amaçla geldim."

⁴⁶Yonatan ona inandı ve söylediği gibi yaptı. Askerlerini dağıttı, onlar da Yahuda ülkesine geri döndüler.

⁴⁷Onunla beraber üç bin asker kaldı. İki bin askeri Galile'de bıraktı, bin asker onunla yola devam etti.

⁴⁸Ama Yonatan Ptolemais'e girer girmez Ptolemais halkı kapıları kapayıp onu yakaladı. Kendisiyle birlikte gelen tüm askerlerini kılıçtan geçirdi.

⁴⁹Trifo Yonatan'ı destekleyenleri ortadan kaldırmak için Galile'ye yaya ve atlı askerler gönderdi.

⁵⁰Onlar Yonatan'ın askerleriyle yakalandığı ve öldürüldüğü sonucuna vararak birbirlerini yüreklendirdiler ve sık saflar oluşturarak savaşılmaya hazırlandılar.

⁵¹Onların peşinden gelenler yaşamları için savaşacaklarını görünce geri döndüler.

⁵²Tümü sağ salım Yahuda ülkesine vardı, ama Yonatan'la arkadaşları için yas tutuyorlar, tehlikeyi bildiriyorlardı. Tüm İsrail yas tutuyordu.

⁵³Çevredeki tüm putperestler onları yok etmek için çareler arıyor, şöyle diyorlardı: "Onların önderi yok, müttefiki yok. Şimdi saldırırsak onların anısını insanlık belleğinden yok edebiliriz."

Simon Yönetimi Ele Alıyor

13 Trifo'nun Yahudiye ülkesini ele geçirip yok etmek amacıyla büyük bir ordu topladığını duyan Simon,

²halkın korkudan titrediğini görünce Yeruslaim'e gitti. Halkı toplayıp

³onlara şöyle öğüt verdi: "Gerek benim, gerekse erkek kardeşlerimle babamın ailesinin yasalarla tapınak için neler yaptığımızı siz de biliyorsunuz. Yaşadığımız savaşları ve çektiğimiz çileleri biliyorsunuz.

⁴Bu nedenle tüm kardeşlerim İsrail için öldü, geriye bir ben kaldım.

⁵İşkence yapıldığı zaman kendi canımı düşünmek bana uymayan bir davranıştır. Çünkü ben erkek kardeşlerimden daha değerli değilim.

⁶Ulusumun, tapınağın ve eşlerinle çocuklarınızın öcünü almayı yeğ tutarım. Çünkü tüm putperestler kötülükleriyle bizi yok etmek için birleştiler."

⁷Simon'un söylediklerini duyunca halk canlandı

⁸ve ona şöyle bağırdı: "Yahuda'nın ve kardeşin Yonatan'ın yerine geçecek olan önderimiz sensin.

⁹Savaşlarımıza katılırsan, sen ne dersen onu yaparız."

¹⁰Bunun üzerine Simon tüm savaşçıları topladı, Yeruslaim duvarlarının yapımının tez elden bitmesini sağladı. Böylece tüm çevreyi güçlendirdi.

¹¹Avşalom oğlu Yonatan'ın komutasında Yafa'ya büyük bir kuvvet gönderdi. Yonatan Yafa'yı ele geçirip orada oturanları kentten sürdü.

Simon Trifo 'yu Yahudiye 'den Püskürtüyor

¹²Trifo Yahuda ülkesini ele geçirmek üzere Ptolemais'ten büyük bir orduyla ayrıldı. Yanında tutsak olan Yonatan'ı da beraberinde götürdü.

¹³Simon'sa ovanın karşısında, Adidada kamp kurdu.

¹⁴Simon'un, kardeşi Yonatan'ın yerine geçtiğini ve kendisiyle savaşmayı tasarladığını duyan Trifo, Simon'a ulaklarla şu mesajı gönderdi:

¹⁵"Kardeşin Yonatan'ın kraliyet hazinesine bulunduğu görevlerden ötürü borcu vardı. Bu nedenle onu alıkoyduk.

¹⁶Bize yüz talant gümüş ve Yonatan'ın iki oğlunu rehine olarak gönderirsen onu serbest bırakırız. Böylece salıverilince, Yonatan'ın bize başkaldırmayacağı yönünden güvence istiyoruz."

¹⁷Simon, bu mesajın bir düzen olduğunu anladı. Ancak ulusunun kendisinden nefret etmesinden korktuğu için gerek parayı, gerekse Yonatan'ın iki oğlunu Trifo'ya göndermeye karar verdi.

¹⁸Yoksa insanlar Trifo'nun istediği parayı ve iki çocuğu Simon göndermediği için Yonatan'ın öldürüldüğünü söyleyebilirdi.

¹⁹Bu nedenle Simon iki çocuğu ve yüz talant gümüşü gönderdi, ama Trifo sözünde durmadı ve Yonatan'ı salıvermedi.

²⁰Ardından Trifo ülkeyi ele geçirip yıkmaya başladı. Adora'da dolambaçlı yollardan gitti, ama bulunduğu her girişimde Simon'la ve ordusuyla karşılaştı.

²¹Kalede bulunan kişiler Trifo'ya ulaklar göndermeyi sürdürdüler. Çölden geçerek onlara ulaşmasını ve besin göndermelerini istediler.

²²Trifo, oraya gitmek amacıyla tüm atlı askerlerini topladı. Ama o gece çok kar yağdı ve Trifo kar nedeniyle yola çıkamadı. Ardından çadırını bozdu ve Gilat'a doğru ilerledi.

²³Baskama'ya yaklaşırken Yonatan'ı öldürdü ve Yonatan oraya gömüldü.

²⁴Trifo geri dönüp ülkesine gitti.

Yonatan 'ın Mezarı

²⁵Simon, Yonatan'ın kemiklerinin toplanmasını buyurdu. Onu atalarının kenti Modin'de gömdü.

²⁶Tüm İsrail Yonatan için yas tuttu ve uzun süre onun için ağladı.

²⁷Simon babasıyla kardeşlerinin mezarı üstüne göze çarpan yüksek bir anıt yaptırdı. Anıtın önüne ve arkasına cilalı taşlar kullandı.

²⁸Ayrıca annesi, babası ve dört kardeşi için karşı karşıya yedi piramit yaptırdı.

²⁹Piramitleri birer kaide üzerine yaptırdı ve çevrelerine yüksek kolonlar koydurttu. Ailesinin anısına, kolonların üstünü bir silah takımını gösteren oymalarla süsledi. Silahlardan başka, denizde yolculuk edenlerin görebileceği gemi yontuları yaptırdı.

³⁰Modin'de böyle bir anıt yapıldı. Bu anıt şimdiye dek oradadır.

II. Dimitrios Simon 'la İlgileniyor

³¹Trifo, genç Kral Antiyokus'a karşı kötü davranıp onu öldürttü.

³²Onun tahtını zorla aldı, Asya tacını giydi ve ülkeyi kırıp geçirdi.

³³Simon Yahudiye'de kaleler yaptırdı, çevrelerine yüksek kuleler, büyük duvarlar ve sürgülü kapılar yaptırdı. Bu kaleleri besinle doldurdu.

³⁴Ardından Kral Dimitrios'a bir kurul gönderip ülkesi için yardım istedi. Çünkü Trifo her şeye el koyuyordu.

³⁵Kral Dimitrios Simon'un isteğine aşağıdaki mektupla yanıt verdi:

³⁶"Kral Dimitrios'tan kralların dostu Başkâhin Simon'a ve Yahudi ulusuyla ileri gelenlerine selamlar!

³⁷Bize gönderdiğiniz altın taç ve hurma dalı bizi sevindirmiştir. Sizinle genel bir barış yapmaya taraftarız ve yükünüzü hafifletmek amacıyla yöneticilere yazacağız.

³⁸Sizlerle ilgili tüm bildirilerimiz yürürlüktedir. Yaptırdığınız kaleler sizin olacaktır.

³⁹Bugüne dek bilerek ya da bilmeyerek işlenen tüm suçları bağışlıyoruz. Borcunuz olan taç vergisini de bağışlıyoruz. Yeruşalim'de ödenmesi alışlagelmiş tüm vergileri kaldırıyoruz.

⁴⁰Aranızda koruma askeri olabilecek yetenekte kişiler varsa, gelip koruma askerlerimiz arasına katılsınlar ve aramızda barış olsun."

⁴¹Yüz yetmiş yılında İsrail'de putperestlerin yönetimi sona erdi.

⁴²Halk, belgelerine, antlaşmalarına şöyle yazmaya başladı: "Önder, askeri vali ve büyük Başkâhin Simon'un birinci yılında..."

Simon Gazar'ı Ele Geçiriyor

⁴³O arada Simon Gazar'ı kuşatıp etrafını askerleriyle çevirdi. Hareket eden bir kule yaptırıp kente dek getirtti. Kale burçlarından birinde bir gedik açtı ve orayı ele geçirdi.

⁴⁴Hareket eden kulede bulunan askerler kentin içine atladı. Ardından büyük bir karışıklık baş gösterdi.

⁴⁵Kentin erkekleri eşleri ve çocuklarıyla birlikte yırtılan giysileriyle kale duvarlarına tırmandılar ve kendileriyle barış yapması için Simon'a yüksek sesle yalvardılar.

⁴⁶Şöyle dediler: "Bize suçumuza göre davranma, sevecenliğin uyarınca merhametini göster."

⁴⁷Simon onlarla anlaşıp savaşı durdurdu, ama onları kentten sürdü. Putlarla dolu evleri temizletti. Ardından övgü dolu ezgilerle kente girdi.

⁴⁸Temiz olmayan her şeyi kentten uzaklaştırdı, yasaya saygı gösteren kişileri oraya yerleştirdi ve kenti güçlendirip orada kendisi için bir ev yaptırdı.

Simon Yeruşalim 'deki Kaleyı Ele Geçiriyor

⁴⁹Yeruşalim Kalesi'nde yaşayanlar, alışveriş için ülkede dolaşamadıklarından ötürü, büyük ölçüde besin gereksinimi duyuyorlardı. Hatta bunlardan birçoğu ölmüştü.

⁵⁰Simon'dan kendileriyle barış yapmasını dilediler. O da bunu onayladı, ama onları sürdü ve kaleyı pisliklerden temizledi.

⁵¹Yüz yetmiş bir yılının ikinci ayının yirmi üçüncü gününde Yahudiler içeri girdi. Alkışlarla ve ellerindeki hurma dallarıyla geldiler. Arplar çalındı, büyük zillerin,

kanuna benzer çalgıların sesi duyuldu. Ezgiler ve Mezmur besteleri okundu. Çünkü büyük bir düşman ezilip İsrail'den atılmıştı.

⁵²Simon her yıl o günün bayram olarak kutlanacağını bildirdi. Kalenin etrafında tapınağın bulunduğu tepeyi gclendirdi ve askerleriyle oraya yerleşti.

⁵³Ođlu Yuhanna'nın erkeklik çağına geldiğini gören Simon, onu tüm askeri gclerin komutanı atadı. Yuhanna Gazar'da yaşadı.

Dimitrios'un Tutsak Edilişi

14Yz yetmiş iki yılında Kral Dimitrios kuvvetlerini topladı ve yardım almak için Medya'ya yürüdü. Amacı Trifo'yla savaşmaktı.

²Pers ve Med Kralı Arsases, Dimitrios'un topraklarına girdiğini duyunca, onu canlı olarak ele geçirmesi için generallerinden birini görevlendirdi.

³General yola çıkıp Dimitrios'un ordusunu yendi, sonra onu yakalayıp Arsases'e getirdi. Arsases de Dimitrios'u tutukevine kapattı.

Simon'a vg

⁴Simon'un yönetiminde ülke barış içinde yaşadı, O ulusunun iyiliğini istedi. Herkes onun yönetiminden Ve yaşamındaki grkemden kıvanç duyuyordu.

⁵Tm görkemini bütünlemek için Yafa'yı ele geçirdi ve orası liman oldu. Böylece denizdeki adalara ulaştı.

⁶Ulusunun sınırlarını genişletti, ülkesinde yönetimini sürdürdü.

⁷Tutsakların çoğunu yeniden yerleştirdi, Gazar'ı, Beytsur'u ve kaleyi yeniden ele geçirdi. Temiz olmayan şeyleri oradan attı, Hiç kimse ona karşı koyamadı.

⁸Barıř içinde ülkelerini ekip biçtiler, Toprak, ovadaki ağaçlar ürün verdi.

⁹Yařlılar sevinçle sokaklarda oturdular, ülkelerindeki bolluğu konuştular. Gençler süslü giysiler giyip silah taşıdılar.

¹⁰O, kentlerde besin bulundurdu, n dünyanın öbür ucunda duyuluncaya dek Kentleri gclendirdi.

¹¹lkede barışı korudu, İsrail büyük sevinç duydu.

¹²Her vatandaş kendi asmasının ve incir ağacının altında oturdu, Halkı kaygılandırarak hiç kimse yoktu.

¹³lkede onlarla savaşacak bir tek düşman kalmadı, O günlerde krallar ezildi.

¹⁴O, ulusunun rtbece ve mevkice aşağı olan Kişilerini gclendirdi, Yasaya uymayanları Ve kötü insanları ülkeden uzaklaştırdı. Yasaya uymak için çaba gösterdi,

¹⁵Tapınağa yeni bir görkem kattı, Tapınağı kutsal taslarla doldurdu.

Isparta ve Roma ile Yapılan Antlaşmanın Yenilenmesi

¹⁶Yonatan'ın ölümü Roma'da ve daha sonra Isparta'da duyulunca herkes çok üzüldü.

¹⁷Ama kardeşi Simon'un, Yonatan'ın yerine başkâhin olduğu ve ülkeyi yönettiği öğrenilince,

¹⁸erkek kardeşleri Yahuda ve Yonatan'la yaptıkları dostluk ve ittifak antlaşmasını yenilemek amacıyla Simon'a bronz yazıtlar gönderdiler.

¹⁹Bu belge Yerusâlim'de kurulda okundu.

²⁰Ispartalıların gönderdiği mektubun örneği aşağıdadır: "Baskâhin Simon'a, Yahudiler'in ileri gelenlerine, kâhinlerine ve tüm ulusa Isparta Kenti'nden ve yöneticilerinden selamlar!

²¹Ulusumuza gönderdiğiniz elçiler ne denli ünlü ve onurlu olduğunuzu bize bildirdiler. Onların ziyareti bizi sevindirdi.

²²Onların bildirisi toplantılarımızın tutanağında şöyle kaydedildi: Antiyokus oğlu Numenius ve Yason oğlu Antipater Yahudiler'in elçileri olarak, bizimle dostluklarını yenilemek amacıyla bizi ziyaret ettiler.

²³Bu önemli kişileri onurlandırmak ulusumuzu sevindirdi ve bildirilerinin bir kopyası genel arşive kondu. Böylece Isparta halkında bu bildirinin bir kaydı bulunacaktır. Ayrıca Baskâhin Simon için de bir kopya çıkarttık."

²⁴Ardından Simon Romalılar'la yapılan antlaşmayı sağlama bağlamak amacıyla Numenius'u Roma'ya gönderdi. Numenius beraberinde yaklaşık bin mina ağırlığında altından büyük bir kalkan götürüyordu.

Devletin Simon 'u Onurlandırması

²⁵Olup biteni öğrenen halk şöyle dedi: "Simon'a ve oğullarına ne denli değer verdiğimizizi nasıl anlatacağız?

²⁶Asla yılmadı, ne o, ne erkek kardeşleri, ne de baba ocağından olanlar. İsrail'in düşmanlarıyla savaştılar, onları yenip İsrail'in özgürlüğünü sağladılar." Ardından Siyon Dağı'nda kolonlar üzerine bronz yazıtlar astılar.

²⁷Yazının örneği aşağıdadır: "Baskâhin Simon'un üçüncü yılına rastlayan yüz yetmiş iki yılında, Elul ayının on sekizinde Asaramel'de,

²⁸kâhinlerle halkın, ulusun önderlerinin ve ülkenin ileri gelenlerinin toplandığı büyük kurulda bize aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

²⁹Ülkede sık sık savaş olduğu günlerde, Yoarib soyundan gelen Matatıyas oğlu Simon'la erkek kardeşleri tehlikeye göğüs gerdiler. Yasa ile tapınağın bütünlüğünü korumak amacıyla düşmana karşı koydular. Böylece uluslarını büyük üne kavuşturdular.

³⁰Yonatan ulusunu canlandırdı ve başkâhin oldu. Ardından ulusunu bir araya getirdi.

³¹Düşmanları ülkelerini ele geçirmeyi tasarladı. Amaçları ülkeyi yıkmak ve tapınağı yerle bir etmekte.

³²Sonra Simon, ulusu için savaşmak üzere ortaya çıktı. Ulusunun savaşan erkeklerini silahlandırmak ve ücretlerini ödemek için mal varlığının çoğunu gözden çıkardı.

³³Yahudiye'yi ve Yahudiye'nin sınırındaki Beytsur'u güçlendirdi. Düşmanın askeri donatım deposu eskiden oradaydı. Oraya Yahudi askerlerinden oluşan bir garnizon bıraktı.

³⁴Bundan öte kıyıda Yafa'yı, Azotus'un kıyısında Gazar'ı güçlendirdi. Düşman eskiden burada kalıyordu. Oraya bir Yahudi yerleşim bölgesi kurdu ve yaşamlarını sürdürme-bilmeleri için tüm gereksinimlerini karşıladı.

³⁵"Halk Simon'un inancını gördü ve ulusu için onur kazanmak istediğini anladı. Ulusunun hakkını gözetmesi, inançlı oluşu ve ulusunun onurunu arttırmaya çalışması nedeniyle Simon'un önderleri olmasını istediler ve onu başkâhin atadılar.

³⁶O süreç içerisinde ve onun yönetiminde putperestleri ülkeden sürmeyi başardılar. Bunların içinde Yerusâlim'de, Davut Kenti'nde oturanlar da vardı. Bu putperestler orasını bir kale gibi kullanıp toplu olarak geziye çıkıyor, tapınağın çevresini kirletip kutsal niteliğini bozuyorlardı.

³⁷Simon oraya Yahudi askerlerini yerleştirdi. Ülkeyle kenti korumak amacıyla orayı güçlendirdi, Yerusâlim'in duvarlarını yükseltti.

³⁸"Bunun sonucu olarak, Kral Dimitrios Simon'un başkâhinliğini onayladı.

³⁹Onu dostlarından biri yaptı ve onu pek çok onurlandırdı.

⁴⁰Kral Dimitrios Romalılar'ın Yahudiler'e dost, müttefik ve kardeş dediklerini, Simon'un elçilerini onurlandırdıklarını duymuştu.

⁴¹"Bundan öte Yahudiler ve kâhinleri, güvenilir bir peygamber ortaya çıkıncaya kadar Simon'un sürekli önderleri ve başkâhinleri olması konusunda anlaşmışlardı.

⁴²Simon ayrıca onların vekili olup tapınak için sorumlu olacak, yapıyı kontrol edecek görevlileri atayacaktı. Ayrıca ülkeyi yönetecek, askeri donatım deposuyla kaleleri kontrol edecek kişileri atayacaktı.

⁴³Simon tapınağın yöneticisi olacak, herkes ona boyun eğecekti. Ülkedeki tüm resmi belgeler onun adına yazılacaktı. Simon mor renkte giysiler giyinecek, altın süsler takacaktı.

⁴⁴"Ulusundan ya da kâhinlerden hiç kimse bu maddelerden hiçbirini ortadan kaldıramaz, verdiği kararlara karşı koyamazdı. Hiç kimse onun izni olmadan ülkenin herhangi bir yerinde toplantı yapamaz ya da mor renkte giysi giyinip altın broşu takamazdı.

⁴⁵Bu maddelerin herhangi birine karşı gelen ya da bu maddeleri reddeden kişi yasalara karşı sorumlu olurdu."

⁴⁶Halkın tümü bu kararlara uyarak yönetme yetkisini Simon'a vermişti.

⁴⁷Simon başkâhin olmayı, askeri danışmanlık yetkisini kullanmayı, Yahudiler'le kâhinlerinin başkanı olmayı ve tümüne başkanlık etmeyi kabul etti.

⁴⁸Bu bildirinin bronz yazıtlara yazılıp tapınak yöresinde göze çarpan bir yere konmasını,

⁴⁹bu bildirinin kopyalarının hazinede bulundurulmasını ve Simon'la oğullarına verilmesini buyurdular.

VII. Antiyokus Simon'un Ününü Onaylıyor

15 Kral Dimitrios oğlu Antiyokus, denizdeki adalardan Yahudiler'in başkanı Başkâhin Simon'a ve tüm ulusa bir mektup gönderdi,

²Mektubun içeriği şöyleydi: "Kral Antiyokus'tan başkan ve Başkâhin Simon'a, Yahudi ulusuna selamlar!

³Bazı alçak kişiler atalarımızın krallığını ele geçirdi. Ben bu krallığı geri istemeyi ve onu eski durumuna getirmeyi düşünüyorum. Bu tasarıya uygun olarak büyük ordular topladım ve savaş gemileri hazırladım.

⁴Çünkü ülkede çıkartma yapmayı ve ülkemi yıkıp krallığımda çok sayıda kenti yerle bir eden kişilerle uğraşmayı düşünüyorum.

⁵Bu nedenle benden önceki kralların size tanıdığı vergi özgürlüğünü ve öbür tüm ayrıcalıkları onaylıyorum.

⁶Kendi paranızı basmanıza izin veriyorum. Bastığınız para ülkenizde geçerli para olacaktır.

⁷Yeruşalim'e ve tapınağa özgürlük tanıyorum. Yapmış olduğunuz silahlar ve yapıp da şimdi ele geçirdiğiniz tüm kaleler sizin olarak kalacaktır.

⁸Krallık hazinesine şimdi veya gelecekte olan tüm borçlar şu andan başlayarak sonsuza dek hükümsüz olacaktır.

⁹Krallığımızı ele geçirdiğimiz zaman sizi, ulusunuzu ve tapınağı o denli onurlandıracanız ki, ününüz tüm dünyaya yayılacaktır."

¹⁰Yüz yetmiş dört yılında Antiyokus atalarının ülkesine savaş açtı. Tüm ordular onu izledi, Trifo'nun yanında çok az kişi kaldı.

¹¹Antiyokus ülkesini zorla alan Trifo'nun peşine düştü, o da kıyıdaki Dor'a sığındı.

¹²Çünkü birbiri ardından gelen sıkıntılara neden olduğunu ve askerlerinin kaçtığını biliyordu.

¹³Antiyokus yüz yirmi bin savaşçı ve sekiz bin atlı askerle Dor'un karşısında kamp kurdu,

¹⁴kenti kuşattı. Öte yandan gemiler denizden kuşatma yaptılar, böylece kente karadan ve denizden saldırıyordu. Hiç kimse kente giremiyor ya da kentten dışarı çıkamıyordu.

Elçiler Roma'dan Yahudiye'ye Dönüyor

¹⁵Bu arada Numenius ve arkadaşları çeşitli krallara ve devletlere yazılmış mektuplarla birlikte Roma'dan döndüler. Mektupların içeriği şöyleydi:

¹⁶"Romalılar' ın konsülü Lukiustan Kral Ptolemi'ye selamlar!

¹⁷Yahudi elçileri var olan dostluk antlaşmamızı Başkâhin Simon'la Yahudi ulusunun adına yenilemek için dostlarımız ve müttefiklerimiz olarak bize geldiler.

¹⁸Bin mina ağırlığında bir altın kalkan getirdiler.

¹⁹Biz de çeşitli krallara ve devletlere yazmaya karar verdik. Onları rahatsız etmemelerini, onlara, kentlerine ve ülkelerine saldırmamalarını ya da saldırganlarla işbirliği yapmamalarını istedik.

²⁰Getirdikleri kalkanı kabul etmeye karar verdik.

²¹Düzenbaz kişiler ülkelerinden kaçıp size sığınmışlarsa, onları Başkâhin Simon'a teslim edin, o da yasalara göre o kişileri cezalandıracaktır."

²²Konsül aynı mektubu Kral Dimitrios'a, Attalus, Ariarates ve Arsases'e gönderdi.

²³Tüm devletlere, bu arada Sampsames'e, Ispartalılar'a, Delos'a, Mindos'a, Sikyon'a, Kariya'ya, Sakız Adası'na, Pamfilya'ya, Likya'ya, Halikarnas'a,

Rodos'a, Faselide'ye, Kos'a, Side'ye, Aradus'a, Gortina'ya, Knidus'a, Kıbrıs'a ve Kirene'ye gönderdi.

²⁴Ayrıca Başkâhin Simon için de bir kopya gönderildi.

VII. Antiyokus Simon 'a Düşman Oluyor

²⁵Bu arada Antiyokus Dor dolaylarını ikinci kez ele geçirdi. Kente sürekli olarak asker birliğinden ayrılan kolları gönderiyordu. Kuşatma düzeni aldı ve Trifo'nun giriş çıkışını önledi.

²⁶Simon savaşta onu desteklemek için Antiyokus'a seçilmiş iki bin asker, gümüş, altın ve çok sayıda donanım gönderdi.

²⁷Ama Antiyokus bunları kabul etmedi. Onun yerine Simon'la daha önce yaptığı tüm antlaşmaları fes etti, Simon'a karşı tutumunu tümüyle değiştirdi.

²⁸Dostlarından biri olan Atenobius'u görüşmek üzere Simon'a gönderdi. Atenobius şunları söyleyecekti: "Siz şimdi Yafa'yı, Gazar'ı ve Yerusolım Kalesi'ni işgal ediyorsunuz. Buraları krallığının kentleridir.

²⁹Buraları yerle bir ettiniz ve ülkeye çok zarar verdiniz. Krallığıma ait olan bir çok yeri ele geçirdiniz.

³⁰Şimdi aldığınız kentleri ve Yahudiye'nin sınırları dışında aldığınız yerlerin gelirini ya bana verirsiniz

³¹ya da neden olduğunuz yıkımı karşılamak için bana beş yüz talant gümüş ödeyiniz. Kentlerin geliri için de beş yüz talant daha ödeyiniz, yoksa gelip sizinle savaşağız."

³²Kralın dostlarından Atenobius Yeruslaim'e varıp Simon'un görkemini, altın ve gümüş kaplama, cam raflı dolabını ve yanında bulunan çok sayıda kişiyi görünce şaşakaldı. Kralın mesajını ona iletti.

³³Ama Simon ona şu yanıtı verdi: "Biz yabancı bir ülkeyi ele geçirmediğimiz, bizim olmayan mala el koymadık, ancak atalarımızın mirasını aldık. Düşmanlarımız bir süre için haksız bir biçimde ve zorla elde etmişlerdi.

³⁴Şimdi uygun fırsat varken, biz sadece atalarımızın mirasına konuyoruz.

³⁵Yafa ve Gazar'a gelince, bu kentlerin halka büyük kötülük ettiğini ve çevreyi yıktığını söylüyorsunuz. Bunlar için yüz talant ödemeye hazırız."

Atenobius hiç bir şey söylemeden,

³⁶öfkeyle krala gitti, Simon'un yanıtını ve görkemini ona bildirdi. Tüm gördüklerini ona bildirince kral büyük öfkeye kapıldı.

Sendebeus Yahudiye'yi Tedirgin Ediyor

³⁷Trifo bir gemiye binip Ortosya'ya kaçtı.

³⁸Kral, Sendebus'u kıyı bölgesi başkomutanı olarak atadı, ona yaya ve atlı askerler verdi.

³⁹Askerleriyle Yahudiye karşısında yer tutmasını ona buyurdu. Kedron'u güçlendirip kapılarını sağlamlaştırması konusunda ona yönerge verdi ve halkla savaş durumunda olmasını istedi. Sonra kral Trifo'nun peşinden gitti.

⁴⁰Sendebeus Yamniya'ya gelip insanları tedirgin etmeye başladı. Yahudiye'yi ele geçirdi, insanları tutuklayıp kılıçtan geçirdi.

⁴¹Kedron'u güçlendirdi, orada yaya ve atlı askerler bulundurdu. Bunlar yarma hareketi yaptılar ve Yahudiye'nin yollarında askeri devriye gezdiler. Böylece kralın yönergesine uyuldu.

16 Ardından Yuhanna Gazar'dan yukarı gitti. Sendebus'un etkinliklerini babası Simon'a bildirdi.

²Bunun üzerine Simon iki büyük oğlu Yahuda'yla Yuhanna'yı çağırıp şöyle dedi: "Ben, erkek kardeşlerim ve babamın ev halkı gençliğimizden bugüne dek İsrail'in düşmanlarıyla savaştık. Yönettiğimiz girişimler başarıya ulaştı ve çoğu kez İsrail'i kurtardık.

³Ama artık yaşılandım, oysa siz büyüdünüz. Benim ve erkek kardeşlerimin yerine geçin, gidip ulusumuz için savaşın, Tanrı yardımcınız olsun."

⁴Ardından Simon ülkede yirmi bin savaşçı ve atlı asker seçti. Sendebus'a karşı yola çıktılar. Geceyi Modin'de geçirdiler.

⁵Erkenden kalkıp ovaya girdiler, karşılarında yaya ve atlı askerlerden oluşan büyük bir ordu buldular. Ancak aralarında bir dere vardı.

⁶Yuhanna adamlarıyla beraber onların karşısına dikildi. Askerlerinin dereyi geçmekten korktuklarını görünce ilk önce kendisi karşıya geçti. Yuhanna'nın dereyi geçtiğini gören askerleri onu izlediler.

⁷Yuhanna yaya askerleri ikiye böldü, atlı askerleri de ortada bıraktı. Çünkü düşmanın atlı askerleri çok kalabalıktı.

⁸Borular çalındı, Sendebus'la ordusu yenilgiye uğradı. Çok sayıda asker öldü, geri kalanı da kaleye sığındı.

⁹O sırada Yuhanna'nın kardeşi Yahuda yaralandı, ama Yuhanna Sendebus'un güçlendirdiği Kedron'a varıncaya dek onların peşinden gitti.

¹⁰Kaçanlar Azotusun çevresindeki kulelere dek gittiler. Yuhanna bu kaleleri ateşe verdi. Düşman on bin asker kaybetmişti. Yuhanna güvenlik içinde Yahudiye'ye döndü.

Dok'ta Simon'un Yürekler Acısı Ölümü

¹¹Abubus oğlu Ptolemi, Eriha Ovası'na askeri vali atanmıştı. Onda çok altın ve gümüş vardı.

¹²Başkâhinin damadıydı.

¹³Tutkularına yenildi. Tüm ülkeyi buyruğu altına almak umundaydı. Bu yüzden Simon'la oğullarının yıkımını tasarlamaya başladı.

¹⁴Ülkedeki kentleri baştan aşağı denetleyen ve yönetimi ile ilgilenen Simon yüz yetmiş yedi yılının on birinci ayında, Şebat ayında oğulları Matatias ve Yahuda ile birlikte Eriha'ya gelmişti.

¹⁵Abubus oğlu Ptolemi, Dok adındaki küçük bir kalede onlara tuzak kurdu. O kaleyi kendisi yaptırmıştı. Orada onlara büyük bir şölen verdi. Adamlarını gizlice her tarafa doldurmuştu.

¹⁶Simon'la oğlu sarhoş olunca, Ptolemi adamlarıyla beraber ayağa fırladı, silaha sarılıp şölen odasında Simon'a saldırdı. Onu, iki oğlunu ve hizmetçilerinden bazılarını öldürdüler.

¹⁷Böylece Ptolemi büyük bir ihanette bulundu. İyiliğe kötülükle karşılık verdi.

¹⁸ Ptolemi bir rapor yazarak olup bitenleri krala bildirdi. Durumunu sağlamlaştırmak için kendisine yeni kuvvetler gönderileceğini ve kentlerle eyaletin kendisine verileceğini umut ediyordu.

¹⁹Yuhanna'yı öldürmeleri için Gazar'a adamlar gönderdi. Komutanlara yazılı buyruklar ileterek yanına gelmelerini, kendilerine altın, gümüş ve çeşitli armağanlar vereceğini bildirdi.

²⁰Yeruşalim'i ve tapınağın bulunduğu dağı ele geçirmeleri için başka adamlarını da oraya gönderdi.

²¹Ama biri daha önce davranmıştı ve Gazar'da bulunan Yuhanna'ya babası ile erkek kardeşlerinin öldürüldüğünü bildirmişti. Şunları eklemişti: "Ptolemi, seni de öldürmeleri için adamlarını buraya gönderiyor!"

²²Yuhanna olup bitenleri duyunca çok etkilenmişti, ama onu öldürmek için gelen adamları çabucak tutuklattı ve öldürttü. Çünkü onların kıyıcı tasarılarını öğrenmişti.

²³Yuhanna'nın öbür etkinlikleri, giriştiği savaşlar, elde ettiği başarılar, yaptığı kent duvarları ve tüm girişimleri,

²⁴başkâhin olarak babasının yerine geçtiği günden itibaren olaylar tarihinde yazılmış bulunmaktadır.